

La Creangă

Almanah literar

Nr 27

Chișinău 2013

*“ ...Oare nu-i păcat de Dumnezeu să nu ne mai
vedem noi, așa din când în când?..”
(Corespondență. Ion Creangă)*

Baștina-Radog S.R.L.

Tel.: 29-41-00, 29-40-95

Realizatori:
*Claudia Balaban
Claudia Gurschi
Claudia Partole*

Prezentare grafică, machetare: *Dorina Boboc*

Îndemn la lectură

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” va organiza în anul 2013 mai multe acțiuni informațional-culturale, scopul cărora este promovarea cărții și a lecturii.

Mai multe evenimente vor fi consacrate Anului *Spiridon Vangheli*, printre ele fiind: Concursul republican „Pe aripile fanteziei în Țara Copilăriei”, concurs de desene inspirate din creația scriitorului; Conferința de presă cu cititorii – admiratori ai creației vangheliene cu genericul „Sub căciula lui Guguță”; Masa rotundă „De ce aș vrea să trăiesc în lumea lui Guguță”; concurs de desene și eseuri pentru copiii din diasporă, realizat de comun acord cu Biroul Relații Interetnice al Republicii Moldova.

Ca un îndemn spre lectură a cărților de valoare a fost anunțată și ediția a II-a a Campaniei Naționale „Copiii Moldovei citesc o carte”.

Pentru lectură este propus volumul „Nu vă îndrăgostiți primăvara” de Nicolae Dabija. Prin această acțiune ne-am dori împrietenirea copilului cu Măria Sa Cartea, transformând astfel lectura într-o adevărată pasiune.

Concursul literar republican „La izvoarele înțelepciunii”, ajuns la cea de-a XXIII-a ediție, le propune copiilor spre lectură și studiere opera scriitorului Jules Verne.

Tradiționalele *Zile Creangă* și anul acesta au demarat în formulă de duplex Chișinău-Iași, incluzând mai multe manifestări: Simpozionul „Ion Creangă și regenerarea spiritului”; Concursul de inteligență și creativitate „Miss Smărăndița”; dezbateri din Ciclul „Adolescentul în lumea cunoașterii: Ion Creangă în oglinda timpului”.

Fără îndoială, una din cele mai importante evenimente este Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, organizat sub patronajul Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, domnul Marian Lupu, și ajuns la cea de-a XVII-a ediție.

Salonul, care va avea loc în perioada 18-21 aprilie 2013, oferă vizitatorilor diverse posibilități de a cunoaște mai multe edituri din țară și de peste hotare, de a se familiariza cu noi titluri de carte, de a se întâlni cu scriitori, ilustratori de carte pentru copii, de a participa la diferite concursuri, de a procura cărți la prețuri avantajoase, etc.

Cartea-surpriză, oferită copiilor vizitatori ai Salonului, va fi și de data aceasta un element substanțial care face Salonul de la Chișinău cu totul deosebit de alte evenimente similare din lume. În acest an, cartea-surpriză „Aventurile lui Ionuț” aparține lui Aurelian Silvestru și va intra în 15000 de familii grație susținerii financiare a Ministerului Culturii, Ministerului Educației, Ministerului Tineretului și Sportului, Moldova Agroindbank, „Baștina-Radog” SRL, Editurii „Prut Internațional”.

În cadrul Salonului copiii vor fi implicați în mai multe activități interactive.

În final, aș vrea să transmit un mesaj copiilor, adolescenților, părinților, profesorilor să vină la Salon pentru a cunoaște o carte nouă, a participa la mai multe lansări de carte, de asemenea, de a se apropia de această artă minunată – cititul cărților, care ne ajută să pătrundem în tainele Lumii și ale Universului.

Claudia Balaban,
director general al Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”,
președinte al Secției Naționale IBBY din Republica Moldova

Autografe poetice

Grigore VIERU

Cântecul ochilor

Unde-ați fost voi, ochișori ?

– În pădure după flori!

Ochișorii le găseau,
Mănuțele le strângeau.

– Unde-ați fost voi, ochișori?

– Mînea am jucat din zori!

Ochișorii o vedeau,
Picioarele o loveau.

– Unde-ați fost voi, ochișori?

– După fragi ce-s roșiori!

Ochișorii îi căta
Și gurița îi mânca.

– Cum o duceți, ochilor ?

– Bine-o ducem, florilor!

De măicuța sărutați,
Cu tăicuța des luați!

Ada ZAPOROJAN

Steluța

– Mihăiță, vino-n grabă,

Să vezi o steluță-n iarbă.

– O steluță? Nu se poate,

Uite sus, pe cer sunt toate

– Dar în iarbă ce lucește?

– Cred că licuriciul este.

Nicolae DABIJA

Poezia

Precum un cerc

cu centrul în afara sa,

precum o secundă,

în care încape Vecia,

precum un cer,

născocindu-și propria stea –

Poezia...

TRAIANUS

Când în sat plouă cumplit,

Melcii din văzduh coboară

Pe scărițe de argint

Și prin iarbă se strecoară,

Dar pe urmă, când e soare,

Cine-i urcă-n zăriști, oare?

Ianoș ȚURCANU

Primăvara

Într-o bună dimineață

S-au topit zăpezile.

Au scăpat de ger și gheață

Dealul și livezile.

Prin pădure și ponoare

Au ieșit brândușele.

Stau deschise larg la soare,

Pe la case, ușile.

S-au umplut cu floare albă

Pomii și grădinile.

Zumzăie și zboară-n grabă,

Către stup, albinele.

Iar prin iarba de mătase

Vântul sare-ntr-un picior,

Primăvara e frumoasă

Și-i pe plac copiilor!

Marcela MARDARE

Furnicuța

– Furnicuță, ești micuță,

Dar nespun de hărnicuță.

Urci la deal, cobori la vale,

Toată ziua-n alergare.

Lumea te admiră toată...

Mulțumită ești de soartă?

Ion HADÂRCĂ

Pui de stea

Pui de stea, pui de stea,

Arzi cât arde dragostea

Și cât Soarele și Luna

Luminează totdeauna:

Lumea, Cântecul și Dorul,

Pomul, Casa și Odorul

Ce răsare Viața toată

Lângă Mama, lângă Tata.

Vasile ROMANCIUC

Stejarul

– Moș Stejare, moș Stejare,

Câți ani ai matală oare?

– Sunt, băiete – cum te cheamă? –

Cu străbunii tăi de-o seamă.

– Cum mă cheamă? Sunt Ștefan.

Dar... ce faci cu atâția ani?

Îi împart la stejărei,

Ca să crească mari și ei.

Ștefan TUDOR

Limba mamei

Limba mamei, sfântă limbă
Nimenea în veci n-o schimbă.

Ce pasăre ar cânta
Cu cântecul alteia?

Ce copac s-ar legăna
Pe tulpină străineă?

Ce soare ar lumina
Fără de lumina sa?

Limba mamei, sfântă limbă
Nimenea în veci n-o schimbă.

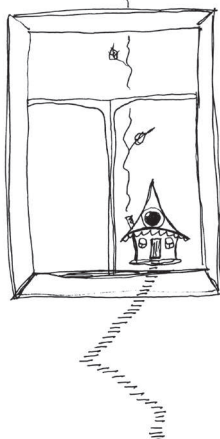
Limba mamei cine-o știe –
Știe limba veșniciei.

Arcadie SUCEVEANU

Cetatea nucii

Luminează prin grădini
Turnulețe dulci de crini.
Galbene și miresmate,
Străjuiesc care Cetate?

Fluturile-căpitan
Urmărește prin ocean
Dacă nu cumva vin turcii
Spre Cetatea Verde-a Nucii,
Unde August-Împărat
Stă cu sfetnicii la sfat,
Întrebând: să-nchine țara,
Când va fi să plece vara?
Sau să lupte mai departe
(Chiar de-o fi Nuca să crape)
Cu oștirea Toamnei, care
Sună-n trâmbiți la hotare...

Constantin DRAGOMIR

Vine ploaia

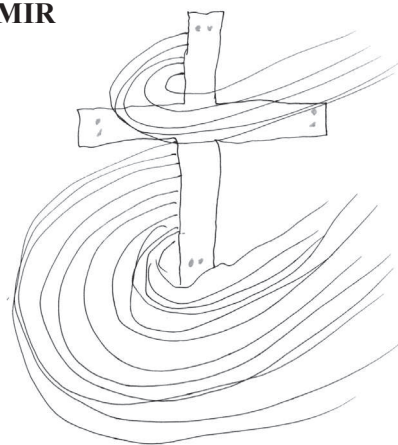
Nouărei-Bourei,
Încotro aleargă ei?!

Trag o fugă, se adapă
Și vin iute de ne scapă.

Când se întorc înfuriați,
Parcă-s tauri dezlegați!

Orișicum, în orice taur
Zace-o inimă de aur!

Și din inimi se revarsă
Ploaia asta răcoroasă.

Ion ANTON

Ia

– Cu ozoare,
Ca și glia,
Preafrumoasă este ia,
Preacurată-i,
Cum e roua,
Și se-mbracă-n ea Moldova,
Când ne trece
Prag de zare
Câte-o mare
Sărbătoare...

– Ia o îmbrac și eu,
Când merg la matineu!

Julian FILIP

Acasă

Am casă frumoasă,
că e casa mea.
Mi-i bine acasă,
mi-i dulce în ea.

Acasă am mamă
și tată eu am,
și-o viță de poamă
cu noi cea mai neam.

Acasă la mama,
acasă la tata
ce dulce e poama,
ce dragă mi-i poarta!

Ce vise frumoase
aici când te culci!
Ce pâine acasă!
Ce cântece dulci!

Desene de Iu. Filip (pag. 4-5)

Claudia PARTOLE

În casa asta...

În casa asta plină de lumină
Trăiește o pisică și-o albină.
Pisica toarce,
Toată ziua toarce,
Albina zboară prin grădină
Și se întoarce
Cu poala plină de lumină.

Acei care trăiesc și ei în casă
Se bucură de mierea de pe masă,
De liniștea pe care-ncet o toarce
Pisica...

Și în jur e-atâta pace!

Campania Națională „Copiii Moldovei citesc o carte – 2012”

Motto:

*„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris
Încet gândită, gingaș cumpănită;*

Măinile mele, care te-au deschis.” (T. Arghezi)

„Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.”

În susținerea celor spuse de N. Iorga, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, în colaborare cu scriitorii, editorii, ilustratorii de carte, bibliotecile publice din republică, a lansat în luna ianuarie 2012 Campania Națională de promovare a lecturii „Copiii Moldovei citesc o carte”. Având drept scop atragerea copiilor la lectură, promovarea celor mai valoroase cărți pentru copii și adolescenți, anual, organizatorii campaniei selectează (după anumite criterii) și propun pentru lectură în cadrul campaniei unul sau mai multe titluri de carte destinate copiilor de diferite vârste.

Pentru Campania „Copiii Moldovei citesc o carte – 2012”, care s-a desfășurat în perioada ianuarie – decembrie 2012 și a implicat elevi din clasele VI-X, a fost propusă pentru lectură cartea lui Aurelian Silvestru „Fărâme de suflet”. Pentru această carte autorului i s-a oferit la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ediția a XVI-a, Premiul „Cartea anului”. Acest fapt confirmă, o dată în plus, că alegerea a fost reușită. Cartea a oferit cititorului nu doar posibilitatea să „descopere” adevăruri și lucruri noi, dar și să învețe „din viață și pentru viață”, să citească „din plăcere și cu plăcere”. Așadar, autorul a adus către publicul larg de cititori o carte cu adevărat de suflet pe care a scris-o cu sufletul.

Campania s-a desfășurat în 28 de raioane, municipiul Bălți și municipiul Chișinău.

În cadrul campaniei au fost organizate un șir de activități, la care au participat peste 20.000 de copii din republică. Formele de activitate au fost diverse: lecturi individuale, lecturi publice, lecturi comentate, lecturi radiofonice, mese rotunde, reviste bibliografice, expoziții de carte, victorine literare, medalioane literare, întâlniri cu autorul (Bălți, Briceni, Călărași, Criuleni, Lipcani, Orhei, Sângerei, Soroca, Strășeni, Telenești ș.a), discuții, dezbateri, conferințe, acțiuni teatralizate, concursuri de creație literară și de desen inspirate din lectura cărții respective etc.

Întâlnirile cu scriitorul Aurelian Silvestru au fost lecții de filozofie, religie și de suflet, care au confirmat, o dată în plus, că doar cu ajutorul cuvântului scris, rostit, gândit se poate pătrunde în cele mai adânci taine. Iată cu ce impresii a rămas Elena Ceban, eleva clasei a XII-a, Ștefan Vodă, în urma întâlnirii cu autorul: „Întâlnirea cu scriitorul Aurelian Silvestru a fost pentru mine o revelație. Nu mi-am închipuit că poate fi atât de bun și simplu ca om. Deși l-am întâlnit întâia oară, am avut impresia că am stat de vorbă cu un vechi și bun prieten... Cartea mi-a oferit o doză de speranță, iar întâlnirea cu autorul mi-a dat curaj și încredere să fac ceea ce pot mai bine, să greșesc ori de câte ori va fi nevoie, dar să nu renunț la convingerea de a mai încerca o dată... Acum sunt mult mai puternică...”. Pe marginea cărții „Fărâme de suflet” și-au expus părerile și alți elevi: „Cartea este asemeni unei lumânări de la care pot lua lumină mii de lumânări. „Fărâme de suflet” a reaprins în noi lumina reîntâlnirilor de suflet”. „Succesul cărții este enorm. „Fărâme de suflet” a demonstrat că parte din viața noastră sunt cărțile și pot interveni în cele mai neașteptate moduri”. „Fărâme de suflet” este cartea care se trăiește. Cititorul se descoperă pe sine, calea spre iubire și iertare.” (Elevi ai liceelor din or. Ungheni).

Activitățile au finalizat cu Conferința republicană de totalizare, care a avut loc în data de 8 decembrie 2012, în sala de spectacole a Teatrului Republican de Păpuși „Licurici”. La eveniment au participat scriitorii, editorii, elevii, profesorii, bibliotecarii din raioanele și municipiile republicii. Dna Claudia Balaban, director general al BNC „Ion Creangă”, a prezentat publicului un raport detaliat privind desfășurarea campaniei. Programul conferinței a inclus și un spectacol muzical-dramatic, de o intensitate emoțională deosebită, cu secvențe înscenate din cartea „Fărâme de suflet”, prezentate de elevii și cadrele didactice ale: Școlii de Arte „V. Poleacov”; Liceului „Lucian Blaga”, Bălți; liceelor „Andrei Vartic” și „Petre Ștefănuță”, Ialoveni; Liceului „Alexei Mateevici”, Dondușeni; Liceului „Nicolae Iorga”, Chișinău; Gimnaziului „Mihai Eminescu”, Telenești. Ansamblul vocal de la Liceul „Prometeu” din Chișinău (conducător artistic Veaceslav Madan), din care fac parte cei mai talentați copii ai liceului, a interpretat mai multe cântece pe versurile și muzica lui A. Silvestru, completând perfect atmosfera caldă din sală. Cei prezenți au avut prilejul să ia cunoștință de o amplă expoziție de carte „Aurelian Silvestru – semănătorul de cuvinte și gânduri bune”, care a inclus valoroase publicații din colecțiile Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”.

În concluzie vom menționa că această formă de promovare a cărții și lecturii multora le-a readus optimismul și crezul în puterea magică a lecturii, indiferent de toate statisticile. Campania a realizat cea mai importantă misiune funcțională și practică a bibliotecii. Referindu-ne la volumul „Fărâme de suflet” de A. Silvestru, acesta a fost citit nu doar de copii, ci și de către părinții și bunicii acestora. Ne-a demonstrat acest fapt o bătrânică de 82 de ani din Cricova, care, la întâlnirea cu autorul cărții, i-a mulțumit din suflet pentru această creație a sa, confirmând cele scrise de el prin exemple trăite și văzute de ea pe parcursul vieții sale. Volumul a devenit un manual pentru profesori la orele de dirigiență, acțiuni extrașcolare, iar pentru cititor, oricare ar fi el, mijloc de a înțelege mai bine viața și de a lua o poziție corectă în situații de frământări și îndoieli.

Maria Harea,
șef serviciu Asistență de specialitate,
coordonare și cooperare,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

Anul Spiridon Vangheli

Deși maestrul Spiridon Vangheli a fost sărbătorit de întreaga țară în anul 2012, când a împlinit frumoasa vârstă de 80 de ani, Parlamentul Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 275 din 6 decembrie 2012, a declarat anul 2013 *Anul Spiridon Vangheli*.

Guvernul Republicii Moldova a aprobat un plan de acțiuni, care va fi realizat de mai multe instituții și organizații: Ministerul Culturii, Ministerul Educației, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și a Familiei, Academia de Științe a Republicii Moldova, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Primăria mun. Chișinău, IPNA

Compania „Teleradio-Moldova”, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Teatrul Republican de Păpuși „Licurici”, Teatrul Municipal „Guguță” Chișinău, Banca Națională a Republicii Moldova, autoritățile publice locale, bibliotecile publice și școlare.

În ziua de 15 ianuarie 2013, când a fost omagiat poetul național Mihai Eminescu și s-a sărbătorit Ziua Națională a Culturii, în sala de spectacole a Teatrului Republican de Păpuși „Licurici” a avut loc festivitatea de inaugurare a Anului Spiridon Vangheli.

Mesaje deosebit de călduroase, în care au evocat și amintirile lor legate de lectura cărților lui Spiridon Vangheli în copilărie, au rostit *Margareta Timofti*, Prima Doamnă a Republicii Moldova, *Vlad Filat*, prim-ministru al Republicii Moldova, *Boris Focșa*, ministru al culturii, *Maia Sandu*, ministru al educației, *Ion Cebanu*, ministru al tineretului și sportului, *Arcadie Suceveanu*, președinte al Uniunii Scriitorilor din Moldova, *Claudia Balaban*, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”.

Copiii de la diferite școli și licee din Chișinău, care au umplut până la refuz sala teatrului, au savurat și un scurt program literar-muzical, prezentat de *Ion Ungureanu*, Artist al Poporului din Republica Moldova; Studioul muzical coral „*Lia-Ciocârlia*” de la ARTICO, conducător și dirijor *Luminița Istrati*; Denis Midoni, reprezentantul Republicii Moldova la Concursul Eurovision Junior 2012, premiant la concursuri naționale și internaționale; *Victoria Mardari* și *Ariadna Stratevici*, eleve la Școala de Arte „V. Poleacov”, profesoară *Liuba Cernomoreț*; elevii clasei a IV-a „D” de la Liceul Teoretic „Gh. Asachi”, învățătoare *Veronica Eni*; elevii clasei I-a „A” a Gimnaziului nr. 7, învățătoare *Rodica Busuioc-Pojoga*.

Programul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, dedicat Anului Spiridon Vangheli, include numeroase acțiuni, printre care cele mai importante sunt: Concursul de promovare a lecturii *Pe aripile fanteziei în Țara Copilăriei: Omagiu lui Spiridon Vangheli*, Expoziția permanentă *Popas în Țara lui Spiridon Vangheli*, Expoziția virtuală *Universul cărților lui Spiridon Vangheli* pe site-ul web al Bibliotecii, Ciclul de lecturi publice *Spiridon Vangheli și drepturile copiilor*, Masa rotundă *De ce aș vrea să trăiesc în lumea lui Guguță*, Concursul de prezentări în Power Point *Planeta Vanghelia* și alte activități. Informații detaliate despre aceste acțiuni pot fi găsite pe site-ul web al Bibliotecii www.bncreanga.md și pe blog-ul Bibliotecii <http://bibcreanga.blog.com>.

Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, care va avea loc în 18-21 aprilie 2013, de asemenea va fi dedicat scriitorului Spiridon Vangheli.

Programul de acțiuni, aprobat de Guvern, mai include reeditarea operelor maestrului Spiridon Vangheli, organizarea mai multor simpozioane, colocvii, expoziții, difuzarea emisiunilor radio și TV, montarea spectacolelor după povestirile scriitorului, desfășurarea concursurilor, festivalurilor, taberelor de creație, întâlnirilor cu scriitorul și altele. Va fi instituit și Premiul „Spiridon Vangheli” pentru cele mai bune cărți destinate copiilor și tineretului.

Eugenia Bejan,
prim adjunct al directorului general,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

Clipe de inspirație

(Condeieri de la Liceul Teoretic „George Meniuc”)

Cu gândul la Eminescu

Deseori, în singurătate, când ne amintim de durerile vieții, de acel ceva ce dispare ușor, de esența supraviețuirii, constatăm că Eminescu le-a simțit pe toate. El, anume el, a purtat pe umerii săi un destin zbuciumat, dar amplu, de parca i-ar fi fost dat să simtă destinele întregii umanități. El s-a întruchipat ușor în ființa noastră și astfel a putut înțelege motivele pentru care trăim, iubirile pe care le iubim și speranțele de care avem nevoie.

Nu e ușor să mergi prin lumea aceasta complicată fără un sprijin care să te poată călăuzi spre calea dreaptă, fără o undă de încredere... Eminescu a mers! El a fost propria lui încredere, propriul său farmec. În Eminescu dăinuiește fiecă zbugium care, de fapt, mângâie lacrimile noastre. El a îmbrățișat dramele sale și nu s-a lăsat împătimit de tragedia lumii. Ca un pilon i-a fost dragostea pentru creație, pentru descoperirea universului aparent închis, dar veșnic limpede în mintea și sufletul lui.

Timpul este trecător pentru fiecare dintre noi, acesta nu ține cont de nimic, el doar trece, pierzându-se în calea universului și arătându-ne că dependența noastră de el este prea mare ca să putem opri sau schimba ceva.

Mihai Eminescu a suferit din cauza scurgerii fulminante a timpului. Însă anume el a fost ființa care prin aura-i a putut și poate face față timpului, chiar dacă în final ajunge și el să se piardă copleșit de emoțiile acestuia, nu și de ale noastre, căci el este ca o emoție călăuzitoare. În văzduhul cerului, în inima pământului, pe ramurile codrului, pe câmpiile verii, în mireasma florilor, în sufletul eroului, în inima omului simplu – peste tot răsună gingășie eminesciană. Oglinda vieții noastre o reflectă acest geniu pustiu; oceanul lacrimilor noastre îl seacă luceafărul blând... De albul noului început se bucură Eminescu, el fiind un început al începuturilor.

Și plouă... Deasupra noastră mereu plouă. Sufletul nostru simte ploaia ce ne încântă inima, ne spulberă speranța, ne aduce curcubeul și ne înaripează viața. Observăm mereu în jurul nostru schimbări, acel strop desăvârșit al sentimentului de revelație și ne dorim atât de mult să zburăm cât mai sus, visăm atât de mult să dispărem măcar pentru o clipă din viața asta spre a ne transfera în viața eternă.

Roua din ochii noștri nu ne lasă să o revărsăm deasupra umanității, care caută misterul din mine, din tine – din toate!, dar, mai ales, din acel geniu purtat de vântul dragostei către emoția universului: din EMINESCU.

*Marta Golban,
cl. a XII-a „B”*

Mihai Eminescu și codrul

– Codrule, codruțule, ce ți s-a-ntâmpat?
– Uite, oamenii în ce m-au transformat...
– Codrule, cum mai poți suporta?
– Greu mi-e, dar nu pot nimic schimba...
– Când te văd îmi vine-a plânge, zău.
– Vai, de-ai ști cât mă simt eu de rău!...
– Cu ce aș putea a te-ajuta?
– Roagă oamenii, că te vor asculta!
Să mă îngrijească zi de zi,
Astfel de murire nu vor ști!
Să-mi păstreze chipul cum mi-e dat să fie
Și vor ști atunci de veșnicie...
– Eu ascult de rugămintea ta,
Bine-ar fi de toți m-ar asculta!

Laurențiu Juratu, cl. a VII-a „A”

Eminescu

Eminescu – stea strălucitoare,
Eminescu – vers prea luminos.
Eminescu-i dorul ce ne are...
Eminescu – e un vis frumos.

În limba lui vorbim cu mama,
În limba lui scriem un vers,
În limba lui se coace poama,
El ne-a umplut viața cu un univers...

Gabriela Timotin, cl. a III-a „A”

Un zâmbet de la Smărăndițe!

Când în aer adie a mărțișor și primăvară, cititorii Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” sunt în așteptarea miracolului – reîntâlnirea cu eroii îndrăgiți din scrierile clasicului literaturii române Ion Creangă.

Cu acest prilej, în perioada 27 – 4 martie, biblioteca a desfășurat o suită de manifestări culturale sub genericul *Zilele Creangă*.

Printre ele se înscrie și Concursul de creativitate și inteligență „Miss Smărăndița”, organizat cu scopul de a promova interesul pentru lectură prin redescoperirea spiritului crengian. Și cum concursul de astă dată s-a desfășurat în ajun de primăvară, când vântul cald nu ne face nostalgici și ne răsfiră amintirile, gândurile ni se îndreaptă și spre satul lui Nică a lui Ștefan a Petrei, unde pe 1 martie văzuse pentru prima dată lumina zilei. Locurile dragi sufletului său mângâie azi chipurile altor oameni și în ele trăiesc alte Smărăndițe, la fel de frumoase, bune de gură și iuți la treabă.

Dar Smărăndițe pe potrivă au fost și sunt și prin părțile noastre. Cele mai îndrăznețe vin deja a 12-a oară la Concursul „Miss Smărăndița” pentru a-i cuceri inima lui Ionică și de fiecare dată uneia din ele îi zâmbește norocul.

Dar să le numim pe rând: Andreea Mătășaru și Valentina Boldurescu, cl. a VI-a, Liceul „Academia Copiilor”; Alina Țurcan și Carmen Cristea, cl. a V-a, Liceul „Gheorghe Asachi”; Daniela Unguru, cl. a V-a, și Valeria Călugăreanu, cl. a VII-a, Gimnaziul nr. 79, Ghidighici; Andreea Bolea și Domna Chiriac, cl. a VI-a, Liceul „Spiru Haret”.

Pentru a le întări curajul au venit să le susțină însăși Nică (Mihai Apolschi, Liceul „Vasile Vasilache”, cl. a VII-a) și Smărăndița cu experiență (Miss Smărăndița-2012, Ariana Gorban, cl. a VII-a, Liceul „Orizont”).

Copiii de la liceele „Onisifor Ghibu” și „Tudor Vladimirescu” au avut înalta misiune de a urmări prestația concurenților și a alege pe cea mai potrivită pentru titlul „Simpatia publicului”.

Cu zâmbet și voie bună, Smărăndițele, una câte una, au intrat în scenă la **proba I – Prezentarea costumului**. Nici una nu s-a zgârcit la cuvinte, dorind să fie cea mai frumoasă și mai atrăgătoare în ochii lui Nică. Apoi, cu același sărg, și-au manifestat măiestria la **proba a II-a – Improvizarea unui dialog imaginar cu Smărăndița din „Amintiri din copilărie”**, readucând în sală atmosfera acelor timpuri pline de farmec și bucurii, atât de caracteristice copilăriei.

Rând pe rând, au recunoscut personajul și din ce operă este la **proba a III-a – Cine și cui vorbește?** demonstrând o bună cunoaștere a textului. Pentru **proba a IV-a** participantele au pregătit câte o *surpriză*. Astfel inima lui Nică s-a înmuiat definitiv. Atât de mult l-au încântat Smărăndițele încât numai juriul l-a salvat în alegerea corectă.

Președintele juriului, Claudia Partole, scriitoare și moderatoare a Salonului literar-artistic „La Creangă”, membrii: Constantin Parascan, doctor în filologie, conferențiar universitar, Iași, România, Ana Ghilaș, doctor în filologie, conferențiar universitar la Universitatea de Stat, Tamara Pereteatcu, jurnalist, Victor Prohin, scriitor, au luat decizia de a-i acorda titlul „Miss Smărăndița-2013” Danielei Unguru și tot pe ea publicul a desemnat-o ca deținătoare a titlului onorific „Simpatia publicului”; Alina Țurcan și Carmen Cristea au ocupat locul II, iar Andreei Bolea i-a revenit locul III. Juriul a înmănat participanților diplome, mențiuni și seturi de cărți.

Le felicităm călduros și le urăm mult succes la noi competiții în viitor. Aducem mulțumiri profesorilor de limba și literatura română: Tamarei Cârlig (Liceul „Spiru Haret”), Alexandrei Gărgăun (Liceul „Gh. Asachi”), Veronicăi Buzdugan (Gimnaziul 79, Ghidighici), Neli Șoimu (Liceul „Academia Copiilor”), bibliotecarelor Zinaidei Slutu (Liceul „Spiru Haret”) și Valentinei Boblic (Liceul „Academia Copiilor”).

Așteptăm alte Smărăndițe la ediția următoare a concursului, care se va organiza în duplex Chișinău – Iași.

Zinaida Ursu,
șef serviciu „Activitate cu Copii de 11 – 16 ani”,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

FLORILEGIU ANIVERSAR

Filiala la 20 de ani

Mesaj de felicitare al ministrului culturii

Filiala Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău și a Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” din Iași, situată în incinta Teatrului Republican de Păpuși „Licurici”, este o instituție emblematică pentru cultura întregii noastre țări...

Aici este o oază unde își găsesc locul toți, de la mic la mare, doritorii de a face lectură din plăcere sau pentru studiu, de a se informa, de a comunica și a-și petrece plăcut și cu folos timpul...

Cu înaltă prețuire,
Boris Focșa,
ministru al culturii
din R. Moldova

Două decenii în paradisul cărților

...În iunie 1992 a sosit de la Iași primul camion plin cu cărți. Directorul bibliotecii, domnul Nicolae Busuioc, și metodistul, domnul Valentin Talpalaru, au însoțit acest lot de peste 4000 de volume. Descărcând cartea, ardeam de nerăbdare să deschidem pachetele și să vedem ce comori ni s-au adus...

Filiala se poate mândri astăzi cu o colecție de circa 30 000 de exemplare, care corespunde cerințelor de lectură și informare ale utilizatorilor săi. Pe parcursul anilor s-a schimbat personalul Filialei, dar toți cei care au slujit-o în acești ani – Valentina Ciobanu, Natalia Smirnov, Valentina Mitrofan, Oxana Fodor, Maria Tiosa și alții, au transformat-o într-un centru educațional și cultural apreciat atât de utilizatori, cât și de cadrele didactice, scriitori, ilustratori, editori...

Claudia BALABAN,
director general al Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”

...Despre cei douăzeci de ani ai *bibliotecii*, plini de momente deosebite, unele chiar memorabile, au rămas consemnări demne de a fi cercetate cândva în diversele tipărituri adunate în patrimoniul instituției, pe noi ne interesează acum spiritul plutitor și, în același timp, ocrotitor al iluminării...

Nicolae BUSUIOC,
scriitor, Iași

...Aici, în acest elevat și îndrăgit spațiu, și în cel mai larg al Teatrului „Licurici”, au avut loc cele mai multe întâlniri cu scriitorii din România sau de la Chișinău, aici și-au lansat cărțile mai toți scriitorii importanți din Basarabia și o parte dintre cei din Iași, Timișoara, Cluj, Galați, Suceava ș.a....

Catinca Agache,
scriitor, Iași

O casă vie, caldă, primitoare

Astăzi, Filiala este, cu certitudine, una dintre cele mai importante instituții culturale basarabene. Este casa cărții românești pentru copii. O casă vie, caldă, primitoare. Copiii care sorb din lumina ei au suflet frumos, caracter puternic, spirit descătușat...

Vasile ROMANCIUC,
scriitor

...Salonul Muzical este doar o părticică a acelei lumi de basm – Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”.

Pe parcursul celor zece ani Salonul a crescut într-o microfilarmonică pentru copii. Sala Filialei Bibliotecii, cu masa rotundă în mod deosebit îndrăgită de copii, la ședințele Salonului Muzical devine neîncăpătoare...

Eugen MAMOT,
compozitor, Artist al Poporului,
conducător al Salonului Muzical

...Ca unul din martorii oculari și moderator al Cenaclului „Conștiința Națională”, am fost părtaș la întâlnirile de neuit cu marile personalități ale culturii și științei românești, cu marii patrioți ai neamului.

La ședințele cenaclului au participat și s-au afirmat zeci și sute de copii, care au învățat a gândi și a vorbi altfel, a comunica și a se manifesta liber. Sub ochii noștri a crescut o generație de tineri bine instruiți și educați, lipsiți de complexe, o generație de luptători pașnici, dar de neînvins. Aici au fost declamate cele mai frumoase poezii, au răsunat cele mai înălțătoare cântece...

Constantin DRAGOMIR,
scriitor, conducător al Cenaclului „Conștiința Națională”

...Am vizitat prima dată acest lăcaș al culturii prin anul 1994, împreună cu elevii mei de la periferia capitalei, din Dobrogea...

Activitățile desfășurate în incinta bibliotecii de către neobositele bibliotecare Oxana Fodor, Maria Tiosa, Zinaida Leahu, iar mai înainte de Valentina Mitrofan, Valentina Ciobanu, contribuie mult la educația copiilor, ne ajută nouă, învățătorilor, să le altoim dragostea și interesul pentru lectură, să-i creștem creativi, responsabili și capabili de a acumula cunoștințe frumoase...

Valentina GHIDIU,
învățătoare la clasele primare,
Liceul Teoretic „Gh. Asachi”

...Am întâlnit și mai întâlnesc copilăria pretutindeni – deșteaptă, frumoasă, curioasă, dornică de a cunoaște totul, de a face multe!

La Filiala de Carte Românească a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” am găsit copilăria la „masa rotundă”, unde este la ea acasă: își citește poezia, poveștile, povestirile. Muncește la cărțile ei aidoma scriitorilor consacrați...

Elena BIVOL,
profesoară,
Școala de Arte „Valeri Poleacov”

...Prin sala Filialei de Carte Românească s-au perindat mii de copii, care au crescut și s-au afirmat sub ochii noștri. Și acum mai aud eco-ul acelor ani de muncă și înălțare sufletească, iar gândul de a mă întoarce în lumea cărților dragi mă urmărește încă...

Valentina CIOBANU,
șefă a Filialei de Carte Românească
în anii 1992- 2009

Telegrame...

Îmi fac studiile la București. Este visul meu realizat. Un vis pe care l-am crescut de pe când eram elev și frecventam Salonul literar-artistic „La Creangă”. Atunci mă gândeam: ce mult mi-aș dori să ajung să-mi fac studiile în Țară! Cred că tot ce gândești în bibliotecă se realizează. Acum frecventez Biblioteca Metropolitană, alte biblioteci bucureștene, dar foarte des mă întorc cu gândul la bibliotecă din incinta „Licuriciului”. Ea mi-a fost ca o pistă de decolare.

Vreau să cred că mulți copii simt pentru această bibliotecă ceea ce am simțit eu. Și încă multe generații de copii ai Basarabiei își vor crește visele, apoi își vor lua zborul din această bibliotecă.

Cu tot dragul, Dan Nicu, România

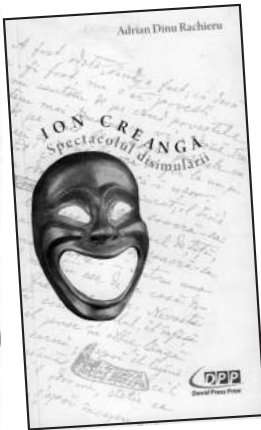
De peste ocean transmit felicitări Bibliotecii care ne-a călăuzit copilăria și adolescența mie și fratelui meu, Nicu. Acum suntem departe. Fratele învață la Boston. Este implicat și în cercetări foarte curioase și importante. Eu sunt la o stagiere în SUA, iar studiile mi le-am făcut în Franța.

Ceva mă face să cred că Biblioteca a ajuns cu noi, aici. Pentru că tot ce ți se dă prin bibliotecă porți cu tine. „Omnia mea, mecum porto!” Nu pot să uit lansarea cărții mele în cadrul Salonului literar-artistic „La Creangă”, cu scrisori imagine adresate Iuliei Hasdeu. Veneam la bibliotecă toată familia. Ne încărcam cu energie. Sper să-mi ajungă pentru toată viața. Mulțumesc!

De la Rodica Frimu, SUA

Ion Creangă – spectacolul disimulării

În urmă cu aproape două decenii publicam *Cele două Românii!* (Editura Helicon, Timișoara, 1993), volum în care deplângeam, pe urmele altora, o aberație istorică: *existența a două state românești!* Au urmat: *Bătălia pentru Basarabia* (în două ediții, 2000 și 2002) și masiva antologie *Poeți din Basarabia* (2010, sub egida Editurii Academiei, în colaborare cu Editura Știința din Chișinău), fără ecou acolo, supusă unui ciudat embargo, încercând o radiografiere a fenomenului poetic basarabean pe durata unui secol, pledând pentru edificarea unui *spațiu cultural comun*. Firește, refuzând derogări valorice, propunând inevitabile declasări, în sensul unui metabolism cultural normal, integrând în circuitele noastre axiologice oferta literară de peste Prut. Temperând isteria antiromânească, românofobia care flutura pericolul „anexării”, pregătind – vorba regretatului Andrei Vartic – „coacerea premiselor”. Vrem a spune, așadar, că Basarabia nu e o provincie fără literatură, cantonată încă într-o estetică ofilită, chiar dacă supusă lungă vreme deznaționalizării (mankurtizării), recondiționând – printr-o propagandă ostilă – ficțiuni staliniste. Cum Republica Moldova există pe harta lumii, cum – inevitabil – e invocată *statalitatea*, obținută, e drept, printr-o anevoioasă legitimare, însoțită de exaltări autohtoniste, întrebarea de neocolit privește puțința unei *literaturi moldovenești*, suficientă sieși.

În contextul atâtor false dileme identitare, prelungite inercial, sfidând adevărul istoric, soarta „literaturii moldovenești” își conservă echivocul. Să ne amintim că, în cadrul sistemului literar sovietic, literatura moldovenească, deși literatură națională, era parte a „norodului sovietic”, suportând o presiune slavizantă și împrumutând, obedient, trăsăturile literaturii majoritare. Așadar, ca parte – simbiotică – a literaturii sovietice (multinațională), ea nu era o literatură minoritară și, în consecință, nici regională.

Sub eticheta acestui *etnonim parțial* (18, 96), „literatura moldovenească” marca, în contextul bilingvismului, impus de stăpânirea ruso-sovietică, ridicarea subgraiului moldovenesc / basarabean la *statutul de limbă literară!* Constrânsă la un „specific artificial”, viața culturală recuza „matricea lingvistică”, afișând o identitate „ordonată”, impusă, constata Dan Mănuță (18, 111), atrasă pe orbită moscovită, deschisă viziunii imperiale. Ca alt posibil pol de atracție, Bucureștiul era văzut într-o relație opozitivă, jugulându-se tendințele pro-românești. Mai mult, toate canalele de comunicare cu limba literară standard erau închise, schimburile de cărți și periodice prohibite, încurajate fiind „crizele de orgoliu” deși *literatura moldovenească* (un produs hibrid) încorporase valorile românești (Eminescu și Creangă, de exemplu, ca scriitori canonici). Evident că bolșevizarea României a „înghețat” astfel de realități geopolitice, ștergând identitatea reală și cultivând – la comandă moscovită – conflictul moldovenesc / român, animat de frustrări și complexe. Cum Moldova post-sovietică, sub pavăza statalității, a încurajat, la rândul-i, separatismul, dubiile identitare, răsfrânte cultural, s-au perpetuat.

Încât, sub presiunea acestor circumstanțe istorice, rămâne – în numele consangvinității – soluția *integrării literare*, zestrea literară basarabeană fiind adusă în matca *literaturii române generale*, cum propunea stăruitor același Dan Mănuță (19). Ceea ce presupune acordul mărturisit al părților (uneori tacit, deseori încălcat), semnificând și lichidarea „jocurilor” duplicitare.

...Basarabia, din păcate, rămâne un cobai al Istoriei și „nodul” unei dispute. Reîntoarcerea ei se cuvine pregătită nu prin risipă de vorbe și inconsecvență, inventariind un șir de șanse ratate. Constatăm, însă, că, la această oră, reîntregirea nu este un sentiment popular; ideea-capcană a independenței (Vlad Loghin) a câștigat teren, iar o *unire artificială*, forțată, nu ar stinge un litigiu istoric. Rămâne *miracolul regenerării românismului* și speranța regăsirii în interiorul aceleiași culturi. Fiindcă, pe bună dreptate, Mihai Cimpoi observa că faimosul conservatorism (blamat de unii) are „rațiuni polemice” și că fenomenul basarabean stă sub semnul Păsării Phoenix...

Două picături de ploaie

Două picături de ploaie
Cad alene spre pământ,
Ele vor să mai înmoaie
Sufletul cel sfânt.

Picăturile de ploaie,
Formează o alee de izvoare:
Se giugiulesc, se învârtesc
Cu chip ceresc, dumnezeiesc.

Va fi fără sfârșit șuvoiul pe alee
Cu chip de un bărbat și o femeie,
Cu soarta caldă și duioasă,
Lungă și frumoasă...

Două picături – mai bine zis,
Două comori duse de vânt,
O cădere de dor și de vis
Îngânată de un tandru gând.

Teatrul

Știți voi oare ce-i un teatru?
Poate că nici eu nu știu:
E un lucru mare, sacru,
E talent și suflet viu.

E poveste, e mister
Ce te-ndreaptă spre-adevăr!
Suflet și imaginație
Ce se-nfruptă din creație!

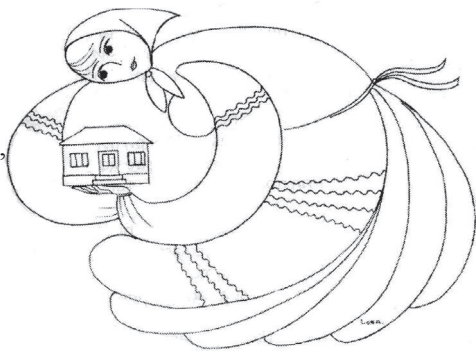
Teatrul uneori e și tăcere
Și se face din plăcere!
Inima e izvorul lui,
Ca și-a țării, ca și-a veacului...

*Iuliana Nistor,
Școala de Arte „Valeri Poleacov”*

Primăvara

Ghiociei s-au ivit,
Codrii au înmugurit,
Mii de păsări călătoare,
Uite! Se ivesc în zare.

Pe câmpii mieluți apar
Și copiii strigă iar:
Este ca odinioară,
Iarăși este primăvară!

Desen de L. Olărescu

*Olivia Cheptea,
Școala de Arte „Valeri Poleacov”*

Iubirea

Viața e frumoasă
Atunci când iubești.
Ea e frumusețea
Pe care o trăiești.

Iubirea-n viață
Nu-i un fir de ață!
Ia aminte la o îndrumare:
Simți când dragostea-i amăgitoare!

Dar mereu, cât trăiești,
Frumos să iubești!
Trăiește, iubește
Curat, omenește...

*Nadejda Corlăteanu, cl. a VIII-a,
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”,
Cimișlia*

E noapte

E noapte, dar nu o mai simt –
S-a eclipsat de o confuzie.
Aprind chibritul să o lumineze,
Dar e prea sumbră, respir cu o iluzie.

Simplific și e prea facil
Timpul să-l evit,
Cugetul mi-e șchiop și ostil,
Căci am pierdut urma foi subit.

E liniște și ce oroare!
Verdele-mi spulberă gândirea,
Mă-mpiedic de orice eroare
Și-ncep să trăiesc doar cu amintirea...

*Iulia Plucci,
Liceul Teoretic „Liviu Deleanu”*

Plaiul meu

Ai încrustat în istorie fapte grandioase
Despre numeroși domnitori.
Ei ne-au proslăvit țara și-au binecuvântat
Poporul nostru mult cutezător.

Suntem o țară cu obiceiuri și datini,
Cu văi întinse și ape bogate,
Cu iarbă verde de-un smarald uluitor,
Cu holde mari și cu parfum îmbătător.

*Victoria Popușoi, cl. a IX-a „A”,
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”,
Cimișlia*

Iubești atunci când dorești să-i dai persoanei dragi tot ce ai mai scump și mai bun, când „hotărăști să i te dai pe tine însuși” (Octavian Paller).

Te aștept precum soarele așteaptă zorii în dimineață să răsară, iar dragostea mea pentru tine este un răsărit continuu...

Astfel, să împărțim lumea:
Marea ție și valurile mie,
Luna ție și stelele mie,
Soarele ție și lumina mie,
Dar mai bine totul ție și tu – mie...

Laura

Dragostea este ceva ce nu poate să dispară. Ea este o lumină dată de Dumnezeu.

Dumitru

Dragostea este cel mai frumos sentiment al vieții. Dacă nu este Dragoste, nu este nici Patrie.

Nicu

Te aștept

Te aștept
ca lacrima-n tăcere
sub cercuri albe de lumină rară.
Sufăr nestânjenit și singur,
Te aștept să vii
ca să mă bucuri iară.

E miezul nopții,
Afară-a amurgit,
eu te aștept, un dor fără sfârșit.
Broscuțele în lac fredonează
o melodie cunoscută nouă.
Tu nu mai vii!
Din cer cu aștri plouă...

**Tatiana Durlescu,
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”**

Dragostea este sentimentul de a iubi tot ce e frumos, tot ce e al nostru, tot ce ne este dat în viață de a avea grijă și a păstra...

Elena

Dragostea e un sentiment manifestat pentru mamă, patrie, prieteni. E un luceafăr, care nu se va stinge niciodată!

Olivia

Dragostea se aseamănă cu un trandafir, cu un înger bun venit din ceruri. Totul ce-i mai frumos pe lume e Dragoste.

Lenuța

Dragostea nu se mărginește în cuvinte. Ea este mai departe ca cerul și mai aproape ca sufletul. Iubirea e un soare ce chiar din noi răsare.

Zina

Dragostea este o înălțare spre jocul demential al stărilor de spirit.

Oxana

Conform calendarului chinezesc, cea mai importantă sărbătoare tradițională a națiunii chineze – Anul Nou chinezesc sau Festivalul Primăverii, sărbătorit în acest an la 10 februarie, datează în China de circa patru mii de ani. China este un stat multinațional, unde conlocuiesc în armonie 56 de etnii. Fiecare naționalitate are tradițiile sale de sărbătorire a Anului Nou, însă pentru fiecare chinez Revelionul reprezintă un moment important de întregire a familiei. Din diferite colțuri ale lumii chinezii se grăbesc acasă pentru a se întâlni la masa de sărbătoare cu ființele dragi. Tradițional se pregătesc 10 feluri de bucate. Bucate nelipsite pentru masa festivă sunt colțunașii (jaozi), care simbolizează reunirea familiei, și peștele – simbolul belșugului.

La Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a devenit deja o tradiție sărbătorirea Anului Nou chinezesc.

Sărbătoarea se organizează în parteneriat cu Ambasada Republicii Populare Chineze.

Anul acesta la festivitate au participat: Excelența Sa dl Tong Mingtao, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Populare Chineze în Republica Moldova, dna Du Ying, soția ambasadorului, reprezentantul Ambasadei, dl. Yang Tongjun, director al Institutului „Confucius” din cadrul ULIM, dna Tatiana Nagnibeda-Tverdohleb, director general al Direcției Generale Educație, Tineret și Sport din mun. Chișinău, cadre didactice, părinți, liceeni, reprezentanți ai mass-media.

Sărbătoarea a început cu un film despre obiceiurile sărbătoririi Anului Nou în China. Dna Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, moderatoarea evenimentului, le-a vorbit celor prezenți despre relațiile de colaborare cu Ambasada Chinei, în urma cărora au de câștigat cititorii bibliotecii. Fondurile de carte străină s-au completat cu literatură despre cultura multimilenară a acestui popor, cu materiale video, audio, manuale, ghiduri, dicționare pentru studierea limbii chineze.

Tong Mingtao în alocuțiunea Domniei Sale a vorbit despre obiceiurile și tradițiile poporului chinez legate de sărbătorirea Anului Nou, referindu-se la copii. Excelența Sa a subliniat că viitorul aparține acestora.

Micuța Anastasia Pereteatcu a recitat o urare în versuri dedicată Anului Nou chinezesc. A fost susținută de membrii clubului „Yin și Yang” de la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, care au interpretat un cântec, au rostit felicitări cu urări de bine și sănătate cu prilejul Anului Nou în limba chineză.

Dl Yang Tohgjun a vorbit despre programul de activitate al Institutului „Confucius”, care include studierea limbii chineze, organizarea activităților culturale, promovarea artei tradiționale chinezești, a mulțumit pentru organizarea excepțională a evenimentului.

Dna Tatiana Nagnibeda-Tverdohleb a remarcat faptul că elevii ascultau cele comunicate de domnul ambasador cu mult interes. „Fiecare se mândrește cu frumusețea limbii sale, a menționat dumneaei. Mă gândeam cât de frumoasă și dulce este și limba noastră, pe care trebuie mereu s-o promovăm”.

Grație Institutului „Confucius”, s-au deschis cluburi de studiere a limbii chineze la liceele „Mihail Berezovschi” și „Alexandru Ioan Cuza” din Chișinău.

De la Nicolae Milescu Spătarul, primul moldovean, care a vizitat China și până în prezent, gândirile moldovenilor, la fel ca și ale altor popoare, sunt îndreptate spre această țară cu o populație de circa un miliard patru sute de milioane de oameni. Datorită politicii de deschidere spre lume, China a obținut relații de prietenie și colaborare cu multe țări. China demonstrează lumii un model cu totul nou în istoria experienței umane. Multe personalități remarcabile, politicieni, oameni de cultură, cadre didactice din Republica Moldova au vizitat China.

Ecaterina Brânză, director adjunct la Liceul „Mihail Berezovschi”, și-a împărtășit impresiile despre vizita în China, despre orașul Dalian, despre lecțiile de familiarizare în diverse domenii: scris, sport, tradiții. A rămas încântată

de programul cultural de care au avut parte, vizitând mai multe localități cu monumente istorice și naturale impresionante.

În cadrul evenimentului a evoluat ansamblul de dansuri „Paradis”, laureat al concursurilor naționale și internaționale, condus de Victoria Braghiș de la Liceul „Mihail Berezovschi”, de asemenea, elevi de la liceele „Natalia Dadiani” și „Mihai Viteazul”.

S-au înscris de minune în canavaua sărbătorii expozițiile de carte „China – unitate și diversitate”, „Vrei să studiezi China?” și expoziția de obiecte de artizanat și suvenir. Interiorul a fost decorat cu tradiționalele felinare roșii chinezești. Cei prezenți au aflat multe noutăți și curiozități, participând la victorina „Ce știi despre China?”. Acest eveniment continuă până la sfârșitul lui februarie și se încheie cu Sărbătoarea Lampioanelor.

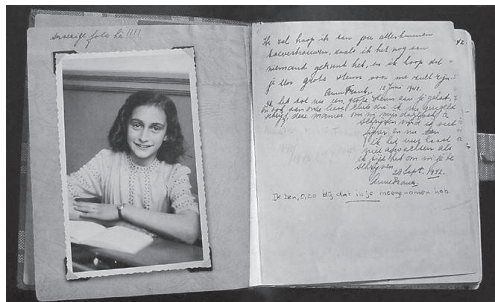

Tamara Pereteatcu,
jurnalist

Din „culisele” cărților

„ÎNTR-O ZI VOM FI DIN NOU OAMENI...”

În 2012 s-au împlinit 65 de ani de la publicarea „Jurnalului Annei Frank”, intrat în topul celor mai celebre cărți editate în secolul al XX-lea. Acest jurnal, scris de o adolescentă de 13 ani, este o mărturie a suferinței oamenilor în timpul celui de-al doilea război mondial.

Anne s-a născut pe 12 iunie 1929 la Frankfurt pe Main, Germania, într-o familie de evrei. După ce naziștii au venit la putere în Germania, familia s-a mutat la Amsterdam, Olanda, unde tatăl său a deschis o fabrică de mirodenii. Din 1940, când Olanda este ocupată de trupele fasciste, viața evreilor refugiați în această țară devine tot mai nesigură, fiind persecutați și amenințați cu exterminare fizică.

Pentru a-și salva familia, Otto Frank, tatăl Annei, pregătește o ascunzătoare într-o anexă a fabricii sale. Timp de doi ani, din iulie 1942 până în august 1944, Anne împreună cu sora și părinții săi sunt nevoiți să se adăpostească într-o

încăpere de circa 50 m², pe care o împart cu o altă familie de evrei, în total opt persoane. Intrarea era mascată de un dulap de cărți, iar singura legătură cu lumea exterioară o aveau prin câțiva olandezi, angajați ai fabricii, care îi aprovizionau cu alimente și alte lucruri necesare.

În tot acest timp Anne scrie un jurnal, adresat unei prietene imaginare, Kitty, în care povestește ce se întâmplă în anexa în care locuiesc, cum își petrec timpul, cât de greu le este să nu poată ieși afară, să nu poată privi pe geam, să păstreze liniștea între ora 8 și 17, ca să nu fie auziți de funcționarii din biroul de peste perete; să țină vara toate ferestrele închise, ca să nu deie nimănui de bănuț că s-ar afla cineva acolo; cât de frică le este când aud rafalele de mitralieră și exploziile bombardamentelor sau când hoții intră noaptea în clădirea fabricii, astfel riscând să le fie descoperită locuința clandestină.

Cu toate acestea, „Jurnalul Annei Frank” nu este doar despre război. Este un jurnal ca al oricărei adolescente: cu vise, cu speranțe, cu trăiri, sentimente... Și cu mult optimism: „În ciuda tuturor întâmplărilor tot mai cred că oamenii sunt cu adevărat buni la suflet... Într-o zi vom fi din nou oameni...”.

În august 1944, în urma unui denunț, ofițerii Gestapo-ului au descoperit locuința clandestină, cei opt locatari fiind arestați și trimiși în lagărul de concentrare Auschwitz. Mai apoi, Anne împreună cu sora și mama sa au fost transferate în lagărul de la Bergen-Belsen. A murit de tifos în februarie 1945, cu doar câteva zile înainte ca lagărul să fie eliberat de trupele britanice.

Unicul din cei opt, care a supraviețuit lagărului de concentrare, a fost tatăl Annei. În 1947 Otto Frank a publicat jurnalul fiicei sale, care în timp va fi tradus în circa 65 de limbi (inclusiv în română) și editat în peste 25 de milioane de exemplare, fiind considerat al doilea best-seller, la categoria non-ficțiune, după Biblie. Originalul jurnalului este expus în cadrul expoziției permanente de la Casa-memorial „Anne Frank” din Amsterdam.

Bibliografie:

Jurnalul Annei Frank. Disponibil pe Internet: <http://www.humanitas.ro/humanitas/jurnalul-annei-frank>

Jurnalul Annei Frank. Disponibil pe Internet: <http://clubuldelectura.wordpress.com/2012/07/17/jurnalul-annei-frank/>

Jurnalul Annei Frank. Disponibil pe Internet: <http://www.agentiadecarte.ro/2012/08/%E2%80%9EJurnalul-annei-frank-12-iunie-1942-1-august-1944%E2%80%9D/>

Constantin Tcaci,
cl. a IX-a „A”,
Liceul Teoretic „Nicolae Iorga”

O călătorie imaginară în lumea cărților preferate

La Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, în cadrul „Forumului Copiilor”, care a avut loc în data de 28 aprilie 2012, a fost organizată festivitatea de premiere a câștigătorilor Concursului Republican „Călătorie Imaginară în Lumea Cărților”. Concursul a fost organizat de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, în colaborare cu „Baștina-Radog” SRL, revista „a”MIC”, săptămânalul „Florile dalbe”, Asociația Obștească „Fondul Copiilor din Moldova”, Secția Națională IBBY, și dedicat memoriei Alexandrinei Rusu, fost redactor-șef al revistei „a”MIC”.

Scopul concursului a fost stimularea lecturii și valorificarea potențialului creativ al copiilor, prin realizarea unor jocuri literare. Concursul s-a desfășurat în perioada decembrie 2011 – aprilie 2012, la care au participat în total 84 de copii din raioanele Anenii Noi, Drochia, Dubăsari, Nisporeni, Telenești, Criuleni, Ialoveni, Florești, Ungheni, Orhei, Ștefan-Vodă, Cantemir, Taraclia, Căușeni, Dondușeni, Fălești, Sângerei și municipiul Chișinău.

Juriul, în următoarea componență: Claudia Balaban – director general al BNC „Ion Creangă”; Claudia Partole – scriitoare; Constantin Dragomir – scriitor, colaborator al redacției „a”MIC”; Ion Anton – redactor-șef al săptămânalului „Florile dalbe”; Eugenia Bejan – prim director adjunct al BNC „Ion Creangă”; Vladimir Zolotuhin – Președinte al Fondului Copiilor din Moldova și Maria Harea – șef serviciu Asistență de specialitate, coordonare și cooperare, BNC „Ion Creangă”, secretar al juriului, a analizat și apreciat lucrările conform următoarelor criterii: respectarea condițiilor și termenilor de prezentare a lucrărilor stabilite de regulamentul concursului, contribuția individuală, originalitatea, imaginația pe care participantul a demonstrat-o prin lucrarea realizată, varietatea lecturilor, coerența și corectitudinea lingvistică, complexitatea jocului, gradul de acuratețe a execuției lucrării.

Au fost desemnați 22 de câștigători și s-au acordat următoarele premii: **Premiul Mare** – Mădălina Săveciuc, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești (600 lei); **Premiul I** – Corina Darii, cl. a VIII-a, Liceul Teoretic „Ștefan Vodă”, Ștefan Vodă (500 lei); **Premiul II** – Dan Croitoru, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Mihai Viteazul”, Chișinău (450 lei), Larisa Ciacăru, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Alexandru Agapie”, s. Pepeni, Sângerei (450 lei); **Premiul III** – Elena Rusu, cl. a VII-a, s. Vărvăreuca, Florești (400 lei), Daniela Bargan, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „V. Bulicanu”, s. Boldurești, Nisporeni (400 lei); **Premii speciale** – Anastasia Cechina, cl. a VI-a, Gimnaziul Cobusca, Anenii Noi (300 lei), Victoria Marinova, cl. a VI-a, Gimnaziul Tvardița, Taraclia (300 lei), Victoria Tocan, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești (300 lei); **Mențiuni** (câte 100 lei): Cătălin Sajin, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Alexei Mateevici”, or. Căinari, Căușeni, Nicoleta Nicoară, cl. a VII-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Ana-Maria Boj, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Ana Frunza, cl. a VIII-a, s. Hârbovăț, Anenii Noi, Doina Tudos, cl. a VI-a,

Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Mihaela Vlas, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Mădălina Dobândă, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Ungheni, Roman Badrajan, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Olimp”, Sângerei, Luciana Gurduz, cl. a VII-a, Gimnaziul „Mihai Eminescu”, Orhei, Mihaela Maxim, cl. a IX-a, Gimnaziul Frăsinești, Ungheni, Cristian Bejenari, cl. a VI-a, Gimnaziul Oxentea, Dubăsari, Cristina Borș, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Daniela Dubălaru, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești.

Lucrările premiate la concurs au fost expuse la un stand separat în cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, fiind admirate de vizitatorii Salonului – atât copii, cât și maturi.

Mariana Ursu,
bibliotecar principal,
serviciul Asistență de specialitate,
coordonare și cooperare,
Biblioteca Națională
pentru Copii „Ion Creangă”

Scriitorul Aurelian Silvestru oferă autografe cititorilor

UNIVERSUL TRADUCERII

Comunicarea între oameni este foarte importantă pentru dezvoltarea economică, socială, culturală a societății. Cel mai des comunicarea se produce prin intermediul cuvintelor, a textului scris sau rostit. Se spune că ar exista peste 6000 de limbi vorbite în lumea întreagă. Niciodată nu ar fi posibil ca un om să cunoască toate aceste limbi. Dar oamenii au nevoie să se înțeleagă unii pe alții, să se cunoască reciproc, pentru a trăi în pace, pentru a se îmbogăți cunoscând cultura, literatura, tradițiile și obiceiurile altora. Din aceste necesități a și apărut traducerea, o activitate și o artă care îți poate aduce multiple satisfacții spirituale.

Cu mai mult de șase ani în urmă, am citit pentru prima dată o poveste scrisă de unul din autorii mei preferați Oscar Wilde. Am citit povestea într-un volum în original, în engleză. Până atunci citisem tot ce fusese tradus în română de maestrul Andrei Bantaș. Această poveste, din anumite motive ideologice, cred eu, nu se regăsea în acele volume. Dar povestea mi-a plăcut foarte mult și, pentru că doream să o cunoscă și prietenii mei, am hotărât să o traduc. De atunci traducerea a devenit plăcerea și pasiunea mea. Vă propun și vouă, dragi cititori ai Almanahului literar „La Creangă”, să citiți prima poveste pe care am tradus-o. Cu ea inaugurez această rubrică „Universul traducerii”.

Oscar Wilde

Urișul cel Egoist

În fiecare după amiază, când se întorceau de la școală, copiii obișnuiau să se joace în grădina Urișului.

Era o grădină mare și frumoasă. Aici creștea o iarbă deosebit de fragedă și verde. Ici-colo în iarbă se zăreau flori gingașe, asemănătoare steluțelor. Cei doisprezece copaci de piersici se încăreau primăvara cu flori delicate de un roz sidefiu, iar toamna cu fructe ispititoare, din belșug. Păsările, ascunse în frunzișul copacilor, cântau atât de dulce, încât copiii se opreau din jocurile lor pentru a le asculta.

– Ce bine e aici! își spuneau unul altuia copiii.

Într-o zi a apărut Urișul. Fusese în vizită la prietenul său, Căpcăunul din Cornwall. Zăbovi acolo vreo șapte ani. În acest răstimp își vorbira tot ce aveau să-și spună și, în sfârșit, Urișul hotărî să revină la castelul său. La sosire surprinse copiii jucându-se în grădină.

– Ce faceți voi aici? țipă el cu o voce aspră, care-i făcu pe copii s-o zbughească de acolo cât de repede au putut.

– Această grădină este a mea, doar a mea! a strigat Urișul. Toată lumea trebuie să înțeleagă acest lucru. Doar eu mă pot juca aici.

A construit în jurul grădinii un zid înalt și a scris pe el: „Trecerea strict interzisă”.

Era un Uriș foarte egoist. Bieții copii acum nu mai aveau unde să se joace. S-ar fi jucat în stradă, dar acolo era prea mult praf, prea multe pietre și nu le plăcea deloc. După lecții hoinăreau în jurul zidului și tânjeau după minunata grădină.

– Ce bine era acolo! își tot spuneau ei unul altuia.

A venit Primăvara și toată țara s-a umplut de flori și păsări. Doar în grădina Urișului Egoist mai era Iarnă. Aici nu cântau păsările și copacii uitaseră să înflorească. O singură firavă floare și-a scos căpșorul din iarbă, dar, când a văzut ce scrie pe zid, i s-a făcut milă de copii, s-a retras înapoi sub pământ și s-a dus la culcare.

Zăpada și Gerul triumfau:

– Primăvara a uitat de această grădină! Noi vom locui aici anul împrejur.

Zăpada a acoperit iarbă cu splendida-i mantie albă, iar Gerul a zugrăvit toți copacii cu argint. Apoi, l-au invitat pe Vântul de Nord să le facă companie și acesta a venit în mare grabă. Înfășurat în blănuri, toată ziua urla prin grădină.

– Ce loc încântător! a exclamat el. S-o chemăm în vizită și pe Grindină.

Și Grindina a venit. Zi de zi, ore în șir, ea lovea acoperișul castelului, până a spart aproape toată țigla. Se mai și rotea val-vârtej prin toată grădina. Purta un veșmânt cenușiu și suflarea-i era ca de gheață.

– Oare de ce nu mai vine Primăvara? se întreba nedumerit Urișul cel Egoist, șezând la geam și privind la grădina albă și rece. Sper să vină totuși.

Dar Primăvara nu a mai venit. Și nici Vara. Toamna a dăruit fructe aurii tuturor grădinilor și doar grădinii Urișului nu i-a adus nimic.

– Este prea egoist, a spus ea.

Așadar, în grădina Urișului era mereu Iarnă. Vântul de Nord, Grindina, Gerul și Zăpada zburdau printre copaci.

Într-o dimineață, când stătea lungit în pat, Urișul a auzit o muzică încântătoare. Răsuna atât de dulce, încât

a crezut că muzicanții Regelui treceau prin preajmă. În realitate era doar un mic cânepar, care ciripea la geam. Dar prea mult timp trecuse de când Uriașul nu mai auzise cântec de pasăre în grădina sa și acest ciripit îi părea cea mai frumoasă muzică din lume. Grindina se oprise din dansul ei nebunesc. Vântul de Nord a încetat să urle. Un parfum delicios pătrunse prin geamul deschis.

– Cred că a venit și Primăvara, a spus Uriașul.

A sărit din pat și a privit afară. Și ce-a văzut? Avea în față cea mai minunată priveliște. Printr-o mică spărtură în zid, copiii au pătruns în grădină și stăteau cățărați pe crengile copacilor. În fiecare copac era câte un copil. Copacii s-au bucurat atât de mult de această revenire, încât s-au acoperit cu flori și își întindeau cu tandrețe brațele deasupra lor. Păsările, cuprinse de veselie, zburau ciripind. Florile se șteau răzând din iarba verde.

Era un peisaj de poveste. Doar un colț al grădinii mai rămânea stăpânit de Iarnă. Și acolo stătea un băiețel. Nici nu ajungea la ramurile copacului, atât de mic era. Tot rătăcea în jurul pomului și plângea cu jale. Copacul era încă acoperit de gheață și zăpadă, iar Vântul de Nord sufla și urla printre ramurile lui.

– Urcă, băiețule, îl tot îndemna Copacul, aplecându-și crengile cât de jos putea.

Dar băiatul era prea mic.

Inima Uriașului zvâcni cu duioșie.

– Egoistul de mine! exclamă el. Acum știu de ce Primăvara nu mai venea pe aici. Îl voi urca chiar eu pe micuțul băiețel până în vârful copacului, voi dărâma zidul și grădina mea va fi mereu un loc de joacă pentru copii.

Cu adevărat îi părea rău pentru tot ce făcuse.

Coborî jos, deschise încet ușa de la intrare și se îndreptă spre grădină. Dar copiii, când l-au văzut, s-au speriat rău și au fugit. Și Iarna din nou a pus stăpânire pe grădină. Doar micuțul băiat a rămas în același loc. Ochii îi erau plini de lacrimi, de aceea nu a putut să-l vadă pe Uriaș. Stăpânul grădinii s-a furișat pe la spatele copilului, l-a luat cu grijă și l-a urcat în copac. Într-o clipă copacul a izbucnit în floare. Păsările au revenit pe ramuri și au început să cânte. Plin de bucurie, micuțul și-a întins mânuțele, l-a cuprins pe Uriaș și l-a sărutat. Copiii, văzând că Uriașul nu mai era rău ca altădată, au revenit în grădină și odată cu ei a sosit și Primăvara.

– Din clipa aceasta grădina este a voastră, copii, a spus Uriașul.

A luat toporul și a sfărâmat zidul. Pe la amiază, când mergeau spre piață, oamenii l-au văzut pe Uriaș jucându-se laolaltă cu cei mici în cea mai frumoasă grădină din câte au existat vreodată. Ziua întreagă copiii s-au jucat, iar seara au venit să-i spună la revedere Uriașului.

– Dar unde-i micuțul vostru prieten? a întrebat Uriașul. Băiatul pe care l-am urcat în copac.

Micuțul îl sărutase și Uriașul îl îndrăgise mult.

– Nu știm, au răspuns copiii. O fi plecat.

– Măine să vină neapărat aici, le-a spus Uriașul.

Dar copiii nu știau unde locuiește acel băiețel și Uriașul s-a întristat foarte tare.

În fiecare după amiază, după lecții, copiii veneau să se joace în grădină. Doar băiețelul, pe care Uriașul îl îndrăgise cel mai mult, nu a mai apărut. El era bun cu toți copiii, dar îi era dor și de micuțul său prieten. Deseori vorbea despre el.

– Ce mult aș dori să-l văd! suspina Uriașul.

Trecuseră anii. Uriașul a îmbătrânit și i-au slăbit puterile. Nu mai era în stare să se joace. Ședea în fotoliu, privea copiii și își admira grădina.

– Sunt atât de multe flori frumoase aici, își spunea el. Dar dintre ele cele mai frumoase sunt copiii.

Într-o dimineață de iarnă, în timp ce se îmbrăca, Uriașul a privit prin geam. Acum nu mai era supărat pe Iarnă. Știa că Primăvara e doar dusă la culcare, iar florile se odihnesc.

Deodată și-a deschis mai larg ochii și a privit îndelung. Ceea ce vedea era un adevărat miracol. În cel mai îndepărtat colț al grădinii văzu un copac doldora de flori albe. Ramurile îi erau aurii și fructe argintii atârnav de ele, iar la poalele lui stătea micuțul băiețel pe care încă îl mai iubea Uriașul.

Plin de bucurie, Uriașul a coborât scările și a ieșit în grădină. A trecut în grabă prin iarbă și s-a apropiat de copil. Era destul de aproape când, deodată, s-a făcut roș la față de supărare și a întrebat:

– Cine a îndrăznit să te rănească?

Pentru că în palmele copilului se vedeau urme de cuie. Aceleași semne le avea și pe micile lui tălpi.

– Cine-i acela care a îndrăznit să te rănească? a strigat Uriașul. Spune-mi și o să iau sabia cea mare și o să-l omor.

– Nu e nevoie! i-a răspuns copilul. Acestea sunt urmele Dragostei.

– Cine ești tu? Să fii tu oare cel pe care-l aștept? l-a întrebat Uriașul.

O stranie admirație l-a cuprins pe Uriaș și el a ingenuncheat în fața copilului.

Copilul i-a zâmbit și i-a spus:

– Cândva mi-ai permis să mă joc în grădina ta, iar acum vei merge cu mine în grădina mea – Paradisul.

După amiază, când copiii au venit în grădină, l-au găsit pe bătrânul Uriaș sub copac, fără suflare și acoperit de flori albe.

Soliloc liric

Tineri condeieri de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”
și Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Cimișlia

O singură limbă

O singură limbă pasărea are!
O cântă peste munți, peste râuri și mare.
O singură limbă, alta nu ne dorim,
Cu ea ne vom naște, cu ea să murim...

Pasărea în cuibul înfrunzit își învață
Puii cum să cânte în viață.
De-i bine, de-a fi greu, oricum,
Își învață puii de pe acum.

Căci mâine nu se mai știe:
O să mai cânte ea, o să mai fie?
Dar astăzi ea-i pregătește
Și-n zbor spre cunoașteri îi pornește.

Să afle din zbor câte un cuvânt,
Să asculte un vers sau poate un cânt,
Ca mai apoi, cum îi este în fire,
Prin cântec limbii să-i aducă proslăvire...

Să luăm exemplul din al păsării cânt:
Să ne prețuim limba și sfântul pământ!
S-o păstrăm pentru generațiile viitoare,
Să o transmitem ca pe-o mare valoare...

Mihai Tocaru

Limba neamului

Veșnic îmi va fi dor de țara mea,
Fiind undeva departe,
Și mă voi gândi mereu la ea:
Cum să fiu de ea aproape...

Am fost, suntem și vom mai fi
Un neam, un tot întreg în lume!
Nimeni nu ne va despărți,
Căci noi purtăm un singur nume.

O limbă avem și-o prețuim,
Ea este marea bogăție!
Am vorbit-o și-o s-o vorbim,
Prin ea și neamul veșnic să ne fie!

Tatiana Bogos

Sufletul limbii române

Sub norii grei, lăsați și plini de ape,
Se-ascunde-un colț viu de pământ,
Care de mii și zeci de veacuri
Amprenta timpului o simt.

Câți au trecut străini pe-aicea
În veacuri ce au asfințit?!
Ei ne-au luat nu doar pământuri,
Dar chiar și graiul nostru sfânt.

O dramă-a fost! O luptă nefirească,
Căci sufletul limbii române,
Strivit de lege mult prea pământească,
Fărămițat a fost, precum de câini o pâine.

Diana Popușoi

Limba este mama ta

De mic copil, născându-te,
O limbă tu înveți,
E graiul tău matern
În care te deștepți.

Stabilitatea o dorim
În limba care o vorbim,
Să fie cum a fost mereu
Precum ne-a dat-o Dumnezeu...

Larisa Buțanu

Limba mamei

Cine știe să vorbească
Limba noastră strămoșească,
Patria îmbogățește
Și din suflet o iubește.

Pe acest picior de plai
Limba este cânt de nai.
Limba-i brațul mamei sfânt
În care-am copilărit.

Gheorghe Estrati

Suferință

În ochii mei ești ca un înger,
În ochii tăi sunt ca o stea.
Iubirea iarăși mă atinge,
Eu vreau să fii perechea mea!

Eu merg gândindu-mă la tine,
Eu plâng și sufăr, eu iubesc!
Eu vreau să fii din nou cu mine,
Eu după tine iar tânjesc.

Adorm, iar gândul mi-e la tine,
Cu tine-n gând eu mă trezesc.
Mereu te vreau doar lângă mine,
Să-ți spun ce mult eu te iubesc...

Victoria Smentanca

Fii curajos

Dacă iubești,
Spune-i celei pe care o iubești.
Nu-ți fie teamă că te va respinge,
Căci astfel ne iubirea pe ea se va răsfrânge.

Nu-ți fie teamă de va râde!
Mai târziu de bucurie va surâde...
Nu te frământa ce va gândi,
Într-o zi, să știi, te va iubi.

Fii curajos și fă primul pas!
Vei simți un fel de suspans.
Dar, dacă ființa iubită te iubește,
Va urma o dragoste ca de poveste.

Vei fi fericit...
Precum prințesele și prinții!
Dar nu uita că-n lume,
Oriunde vei ajunge,
Curajul va învinge!

Desen de L. Olărescu

Limba noastră

Tu ești o lacrimă din vis!
O! Tu ești limba ce adună
Comoara scumpă-n paradis
Din izbucnirea de furtună...

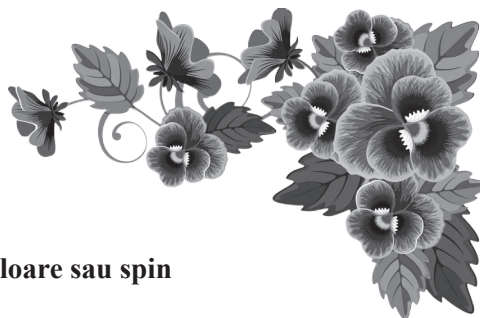
Tu ești un soare ce răsare
Peste acest străbun pământ,
Un scump poet în căutare,
Un suflet mare în avânt...

Te-am căutat în multe limbi!
Am vrut să știu un adevăr,
Dar limba ta nu poți s-o schimbi
Ca pe o casă sau pe-un măr.

Să știi mereu că ea e zână
A vremurilor strămoșești.
E limba noastră cea română
Iar tu oricând să o păzești!

Elena Turutea

Floare sau spin

Iartă și vei fi iertat,
Dacă iubești cu adevărat.

Iubește și vei fi iubit,
Căci nu vei regreta.
Îți vor crește aripi,
Departa vei zbura!
În înaltul văzduhului,
În lumina soarelui...
Iubește totul!...

Zâmbește mereu
Și nu te întrista.

Evită conflictele cu cei din jur,
Nu te crede fără vreun cusur.
Fii bun și calm,
Ca spicul în lan.
Căci viața noastră
E precum o floare-n glastră.

Dorina Stambol

Ai noștri, cei plecați în lume...

Am fost invitată de către diaspora basarabeană din Italia, la Torino, la Zilele Culturii Românești și la Festivalul de Poezie consacrat poetului **Grigore Vieru**. Este o acțiune începută în 2009, după plecarea poetului din viață. Atunci s-au adunat asociațiile românilor din R. Moldova și din România. S-au recitat poeziile poetului, s-a plâns... Astfel, de departe de casă, conaționalii noștri l-au petrecut pe Grigore Vieru în cel din urmă drum. Festivalul în memoria poetului a ajuns în acest an la editia a III-a. Inițiativa acestui eveniment aparține Asociației Culturale „Basarabia”, care activează de cinci ani și al cărei președinte este doamna Larisa Cibotaru-Olărescu. Am rămas profund impresionată de felul cum s-a desfășurat concursul-recital. S-au recitat versuri din poeți clasici români, dar și contemporani. „Am constatat, mi-a mărturisit doamna Larisa Olărescu, că în acest mod putem atrage în activitate mulți tineri și copii”. În competiție au fost implicați 26 de copii (vârsta de la 5 la 15 ani), originari din România, R. Moldova și Ucraina. Toți concurenții au recitat impresionant. Cele mai valoroase premii au fost câștigate de copiii de la Centrul de Cultură și Tradiții din Torino: Roxana Gorban, surorile Ariadna și Melania Cioată-Burduja (România), Medeea Dimcea din R. Moldova și Olguta Voicu din Ucraina. Participanții la concurs au primit în dar cărți în limba română.

M-am bucurat mult ascultând recitalul, dar m-a întristat faptul că mulți copii, veniți cu părinții din R. Moldova sau născuți în Italia, nu cunosc limba română. Mi-am și exprimat nedumerirea față de părinții acestora. „Este regretabil și alarmant faptul că mulți dintre conaționalii noștri consideră inutil să-și învețe copiii limba română, mi-a mărturisit neliniștea și doamna Olărescu, dar ne bucurăm că, totuși, de la o ediție la alta, copiii vorbesc mai bine limba română, se pregătesc mai conștiincios și sporește vădit numărul participanților la concurs. La aceste evenimente, de obicei, invităm interpreți, poeți, compozitori și alte personalități din Țară. Ne-au fost oaspeți dragi poeții Viorel Dinescu, Claudia Partole, Sergiu Matei, poetul „născut” la Torino... Asemenea manifestări mobilizează și participarea părinților, bunicilor în menținerea spiritului de patriotism, dragoste față de limbă și de neam...”

Acolo fiind, aveam ciudata senzație că sunt Acasă. Mă făcea să simt acest sentiment oamenii și atmosfera creată de ei. Acum, revenită acasă, am impresia că am fost într-o poveste asemănătoare cu minunatul basm „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte”. Căci acesta e destinul neamului nostru risipit în lume: vom fi să rezistăm cât timp ne vom păstra limba, istoria, tradițiile, oriunde va fi să ne arunce soarta...

Claudia Partole

Poetul exodului

Sergiu MATEI

(Originar din orașul Orhei)

Zbor, măicuță, zbor

Unde ești, măicuță?
Oare unde sunt?
Ai rămas acasă,
Am plecat plângând
Pe un drum fragil,
Pe un nor de dor.
De atunci, măcuță,
Zbor, întruna zbor.
Cade o sămânță
Dintre nori pe dealuri,
Crește o ființă
Cu noi idealuri.
Doar privirea-i oarbă,
Aruncată-n vânt,
Lacrimă fierbinte
Pe un alt pământ.

Ai rămas acasă,
Am plecat plângând...
Unde ești, măicuță?
Oare unde sunt?

Desen de L. Olărescu

Fugar topit de dor

Spune-mi, maică, cum o duceți,
Cum e timpul pe la voi?
Că m-a-ndepărtat destinul
Și de țară, și de voi.

M-au prins norii depărtării
De-au pus lacăt și la geam
Și m-au dat deja uitării
În acest pustiu fugar.

Spune-mi, maică, cum vă merge,
Ce schimbări s-au mai făcut?
Că de când m-am dus de-acasă,
Drumu-n baltă-i prefăcut.

Mă tot uit, vederea-i vastă
Pe cărări crescut-au spini.
Mă învârt pe-a lumii coastă,
Ca fugarul prin străini.

Spune-mi, maică, cum e-acasă,
C-am uitat căldura ei!
M-au răcit norii de gheață
Ce-nsoțesc azi pașii mei.

Știu, maică, cocorii pleacă,
Dar se-ntorc la cuibul lor.
Numai eu, măcuță dragă,
Sunt fugar topit de dor.

Nina SLUTU-SOROCEANU

Ecoul Universului
(*Nuvelă fantastică*)

Tot mutându-se cu gândul dintr-o galaxie în alta, cosmonautul se surprinse la un moment dat recepționând un capăt de poveste. În curând, însă, și-a dat seama că altceva-i va fi dat să audă...

– Toți ne-am transformat în umbre...

Și în fața lui au apărut două: una mare, de femeie, iar alta mai mică – a unui copil parcă. Cosmonautul înmărmuri.

– Toți ne-am transformat în umbre... – repetă femeia suspinând.

Cosmonautul avu senzația că o rostise simultan în două limbi: una pe care el n-o cunoștea, deși era poliglot și știa, în principiu, mai toate limbile pământului. Iar a doua era chiar limba lui! De parcă vorbea umbra, iar cineva traducea pe loc spusa ei. De fapt, nici nu ai fi zis că vorbește, mai curând cânta, așa de melodioasă îi era vocea. Iar cea de-a doua, a „traducătorului”, era cadențată și neutră – o voce de automat.

– Ceilalți și-au pierdut până și umbra, – rosti iar femeia. – Am rămas doar noi... Ca o amintire despre ceea ce a fost planeta noastră. Urmează să ne facem până la capăt datoria.

Cosmonautul ezită o clipă:

– Și ce datorie aveți? – întrebă, înfricoșat să nu se sperie umbrele și să nu le facă să dispară. Vocea intermediară îi traduse întrebarea, apoi umbra cea mare răspunse:

– Să povestim tragedia planetei noastre.

Cosmonautul nu mai îndrăzni să întrebe nimic, lăsând să se depene istorisirea.

– Până a ajunge cuvintele celea la noi, – urmă Umbra, – ne bucuram de viață și de fericirea de a fi ființe înzestrate cu rațiune și emoție. Dar ecoul Universului aduse până la noi două cuvinte care ne-au tulburat toată liniștea și încrederea în ziua de mâine. Sunau neobișnuit pentru limbile de pe planeta noastră: război stelar...

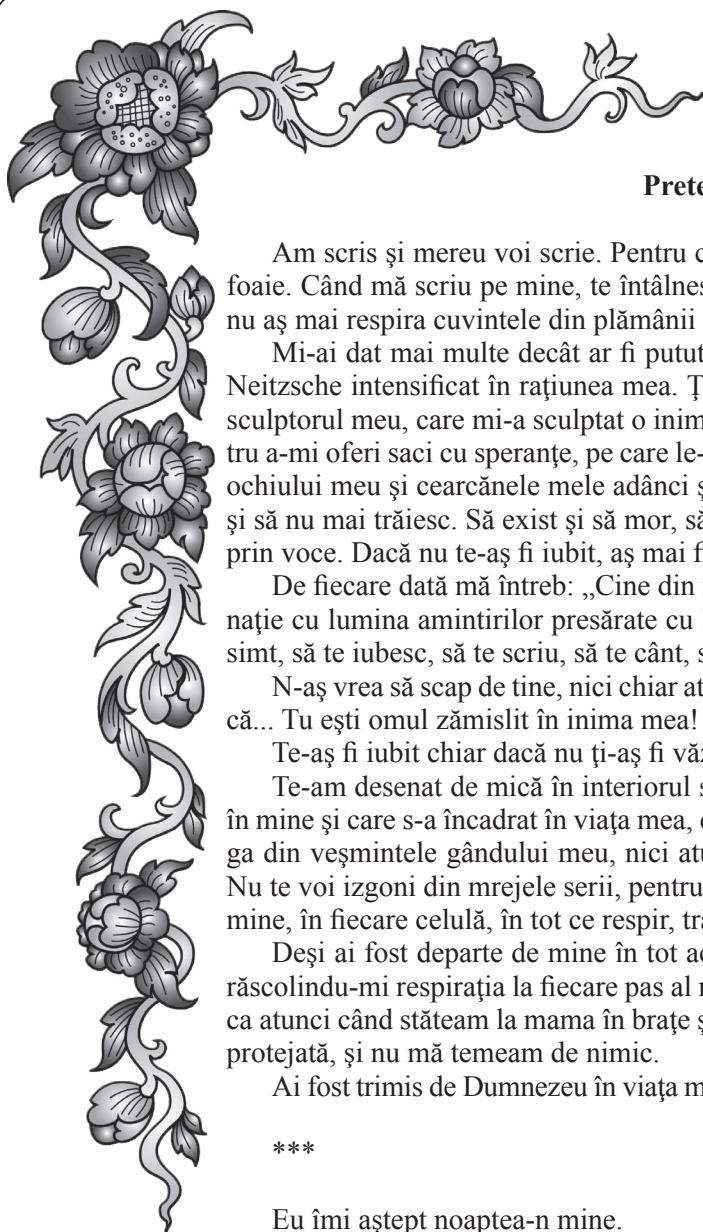
Cosmonautul tresări. Cunoștea istoria milenară a Pământului, știa că în trecut au fost multe, multe războaie, până au ajuns pământeni la o pace a globului întreg. Știa că odată, cu sute de ani în urmă, cineva lansase ideea crâncenă, sălbatică a războaielor stelare. Acele războaie au fost suprimate, până la urmă, în chiar embrionul lor, dar ecoul... Ecoul Universului, vasăzică, a ajuns și până aici, peste sute de ani. Și cosmonautul simți că roșește. Nu, nu a lui era vina. Vina o purtau cei cu ideea. Totuși, roși până-n vârful urechilor la auzul acestor două cuvinte rostite clar, în chiar limba lui.

– Ne erau absolut necunoscute, – continuă Umbra, – însă univerfoanele, după ce le-au descifrat, le repetau întruna: „Război stelar... Război stelar...”. Acestea au fost primele cuvinte pe care le-am recepționat din Univers.

Cosmonautul se cutremură: doar de pe Pământ fuseseră lansate și atâtea apeluri la pace, absolut alte cuvinte au luat, cu timpul, locul celor războinice... Dar hărăzit le-a fost anume acestora să ajungă încoace...

(Din cartea *Cu rădăcinile în vânt*)

Salilac în proză...

Pretext pentru text

Am scris și mereu voi scrie. Pentru că nebunia din mine deține nevoia de a se înșira pe foaie. Când mă scriu pe mine, te întâlnesc în fiecare cuvânt, pentru că nu aş mai fi eu dacă nu aş mai respira cuvintele din plămâni tăi.

Mi-ai dat mai multe decât ar fi putut și vrut să-mi dea alții. Ai fost profesorul meu, un Nietzsche intensificat în rațiunea mea. Ți-am idealizat frazele, gesturile, gândurile! Ai fost sculptorul meu, care mi-a sculptat o inimă mai mare decât întregul corp. Ai fost darnic pentru a-mi oferi saci cu speranțe, pe care le-am spulberat în nopțile flămânde. Ai fost umezeala ochiului meu și cearcănele mele adânci și sure... M-ai învățat să iubesc, să urăsc, să trăiesc și să nu mai trăiesc. Să exist și să mor, să zbor, dar să mă și târăsc. Erai sufletul meu furișat prin voce. Dacă nu te-aș fi iubit, aş mai fi putut, oare, cânta, scrie, crea?

De fiecare dată mă întreb: „Cine din noi a fost creatorul? Eu, care te-am lipit din imaginație cu lumina amintirilor presărate cu lacrimi pierdute? Sau tu? Cel care m-ai făcut să te simt, să te iubesc, să te scriu, să te cânt, să te recreez... idealizându-te.

N-aș vrea să scap de tine, nici chiar atunci când nu aş mai avea cuvinte de mâncat, pentru că... Tu ești omul zămislit în inima mea!

Te-aș fi iubit chiar dacă nu ți-aș fi văzut în viață sclipirea pură a ochilor.

Te-am desenat de mică în interiorul sufletului meu. Ești unicul puzzle care s-a contopit în mine și care s-a încadrat în viața mea, cum nu a mai putut s-o facă nimeni. Nu te voi alunga din veșmintele gândului meu, nici atunci când ele vor mirosi a putrefacție și vechituri. Nu te voi izgoni din mrejele serii, pentru că tu ești acela care îmi dă aripile. Tu ai crescut în mine, în fiecare celulă, în tot ce respir, trăiesc, visez și scriu...

Deși ai fost departe de mine în tot acest timp, tot în sufletul meu ai cântat și ai dansat, răscolindu-mi respirația la fiecare pas al meu. În brațele tale m-am simțit micuță, eram la fel ca atunci când stăteam la mama în brațe și ea îmi șoptea povestea „Gogoșa” și mă simțeam protejată, și nu mă temeam de nimic.

Ai fost trimis de Dumnezeu în viața mea pentru ca eu să deslușesc esența Dragostei, să...”

Eu îmi aștept noaptea-n mine.

Să iasă pe acest nor numit realitate. Prin tăcerea și durerea mea, știu, ea din alte lumi va evada! Pentru a putea vedea că eu nu mai am nevoie nici de stele, nici de stropi de licurici, nici de lună și de raza-i fermecată, plină de păcat... Nu am nevoie decât de întunericul cu viermi, cu cârțițe și melci, cu insecte diferite și rotunde... Toate născocite de acel Cineva!

Prea mult m-am târât în această lume, învățând cum e să trăiești în neputință... Cum e, când visul stă lângă tine și tu oricum te chinui să-l ajungi.

Vertebrele-mi sunt imobilizate, valabile doar pentru păcate. Când e vorba de dragoste - nu-mi mai trebuie! Căci atunci de aripi am nevoie. Aripi cu capetele subțiri, dar cu puterea de a se înălța până la Dumnezeu...

Unde-i întunericul? Unde mi-e cerul pe care trebuie să plutesc? De ce nu-mi dai totul? De ce nu mă lași fără de nimic? De ce, statornic, toată noaptea în infern mă duci, și în ispită mă înmoi? Am nevoie de tine, Dumnezeul meu! Aici pe pământ, târându-mă spre fericire, dar și sub pământ, plutind...

De Tine am nevoie oriunde m-aș afla, orice aş fi...

Ești Totul de care am nevoie pentru existență!

*Victoria Kirilov,
Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga”*

Adio, toamnă!

Adio, dragă toamnă,
Cu struguri mari în vii,
Cu păsări călătoare
Și frunze aurii.

S-au dus demult cocorii
Și pomii sunt cam goi,
Așteaptă să îmbrace
Costume albe, moi.

E frig de-acum afară
Și zilele-s mai scurte,
Mai rar acum copiii
Se-ngrămădesc în curte.

*Valentina Aștefănoae,
Școala Waldorf*

Desen de L. Olărescu

Vadul-lui-Vodă

La Vadul-lui-Vodă e plin de ninsori,
Nu-s raze de soare și nu-s sărbători,
Doar fluturi de gheață în aer zburând,
Răcori de invazii din cerul plăpând.
Și dusă de crivăț spre malul albit
Doar Nistrul mai curge de-nghețuri ferit.
Iar fulgii zburdalnici de nisip se izbesc
Obosiți de avânturi se risipesc.
În solitudine se-adăpostesc ninsori
Și totul se prefăce în mii de vâltori.

Mă doare...mă doare-un fulg de nea,
Căzut din cer și atârnat de umbra mea...

*Rodica Pârgari,
Colegiul „Ștefan Neaga”*

Paștele Blajinilor

Începe liturghia.
Clopotul se aude bătând tare
Și peste tot inimile greu se-nfioară.
Se săvârșește acea taină mare –
Legătura dintre Pământ și Cer,
Cu lacrimi sfinte de lumânare,
Cu rude: părinți, frați și surori.

Mormintele, înmiresmate în tămâie,
Stropite cu sângele Domnului,
Împodobite cu ștergare albe,
Cu sfânta trecere a celor plecați dintre noi...
Lui Dumnezeu se aduce mulțumire
Pentru reîntâlnire și pomenire.

Și parcă în această zi sfântă
Pământul împodobit a încremenit.
Soarele mai tare luminează,
Ca să nu tulbure liniștea și bucuria
Sufletelor celor petrecuți cu dorul
De a reveni în clipa fericirii pământești.
Înălțându-se-n împărăția Cerului,
Se roagă și ei cu lacrimi fierbinți, pentru noi!

Ești, copilărie...

Ești, copilărie,
O rază de lumină,
Roua sfântă a dimineții,
Răsărită-n zorii vieții,
Clipa cea mai senină.

Ești, copilărie,
Cel mai adânc din doruri,
O duioșie infinită,
Amintirea cea mai dorită,
Visul înaripat de zboruri.

Ești, copilărie,
Floarea sufletului meu,
Lacrime cea mai dulce,
Soarele viu ce străluce,
Binecuvântarea bunelor mereu.

Ești, copilărie,
Câmpia lină ce îmi cântă,
Vatra caldă cu frumoasele-i povești,
Farmecul mușcatelor de la ferești,
Călăuza vieții, simfonie sfântă!

*Elena Vițion, cl. a IX-a „A”,
Liceul Teoretic „Miguel de Servantes”*

Satul în lirica poezilor români

(sinteză)

„Nostalgia satului și a peisajului rustic” o descoperim în poeziile lui **Eminescu**, prin care se conturează „raiul copilăriei de la Ipotești”. „Simfonia vieții rustice” (*Fănică N. Gheorghe*) se încheagă de la doinele ascultate „pe cărarea spre izvor” (*Revedere*), melodia cărora atenuază amarul sentiment al trecerii timpului; după care vine chemarea pădurii care poartă ecoul îndepărtatei copilării (*O, rămâi*). *Freemăt de codru* se impune prin nostalgia din inima poetului consolată de o natură protectoare din preajma Ipoteștilor (izvoare, gârle, teiul, stejarii, lacul), care mai păstrează ecoul amintirilor. În satul copilăriei, poetul descoperă nu numai primii fiori în fața iubirii, dar și inexplicabila angoasă în fața morții (*O, mamă...*). La Ipotești, între salcâmi, înfrunta timpul „stră-vechea bisericuță din lemn”, lângă care și-au găsit loc mormintele părinților. *Sara pe deal* deschide perspectiva asupra satului străjuit de „vechiul salcâm”. Acordurile simfoniei rurale ating apoteoza prin plânsul apelor, sunetul buciului, zgomotul turmelor, scârțâitul cumpenei de la fântână, murmurul fluierelor, glasul clopotului și zvonul de toacă – toate împreună orchestrând elanul vieții și euforia mediului agrest.

G. Coșbuc ne invită în satul românesc, păstrător al obiceiurilor și tradițiilor naționale, debutând, la acest capitol, prin poemul *Nunta Zamfirei* (1889). Datinile, oricât de pitorești și joviale, nu pot ascunde destinul dramatic al satului transilvănean, subjugat de imperiul austro-ungar. Frumusețea și puritatea naturii nu diminuează gravitatea lacrimii unui popor de plugari: La noi sânt codri verzi de brad / Și câmpuri de mătăasă; / La noi atâția fluturi sânt, / Ș-atâta jale-n casă” (*Noi, O. Goga*).

În pasteurile lui **V. Alecsandri**, descoperim un sat idealizat, „vesel” (*Paștele*); chiar dacă țărani argăteau, munca, „sfântă muncă de la țară, izvor sacru de rodire” (*Plugurile*), le păstrează excesul de jubilație în fața „înfrățirii” omului cu pământul, de aceea, „hăulind pe lângă boi, se întorc de la arat”. Bardul de la Mircești elogiază hărnicia semănătorilor, „veseli” și ei (*Sămănătorii*), entuziasmul secerătorilor în fața „snopilor de aur”, chiar dacă ziua de muncă a început când lanul „era încă umed de răsuriul aurorii” (*Secerișul*). Corvoada zilnică, din zori și până seara, nu le înne-gurează bucuria sufletească nici „cosașilor veseli”, care ies în câmp, când „faptul zilei se aprinde pe a dealurilor frunte” (*Cositul*).

Imaginea satului proiectează, pe fundalul priveliștii seculare, chipul țaranului logodit cu brazda, dar rămas dârz și neabătut, în ciuda tuturor furtunilor abătute asupra unui pătimit spațiu de-a lungul istoriei. În această „tăcere de-nceput de leat”, alături de carul cu boi, îl regăsim pe țaranul elogiât de **T. Arghezi** în poezia *Belșug*.

De la un sat real, pitoresc, însuflețit de grijile țaranului și sfințit de munca în câmp (spre sfârșitul sec. al XIX-lea), în prima jumătate a sec. XX, descoperim satul ca spațiu care poate da „sentimentul puternic... al vieții cosmice”. Înconjurat de câmpuri („De prea mult aur crapă boabele de grâu”, în lan; „Pământiu-ntreg e numai lan de grâu / și cântec de lăcuste”, *Vară*), străjuit de munții care-i ajută să înțeleagă spectacolul eternității, căderea clipelor „din strașina curat-a veșniciei” (Dar munții – unde-s?), retras în mijlocul unei naturi cu „mugurii / prea lacomi de lumină” (*Martie*), satul devine spațiul mitic în poezia lui **L. Blaga**. Din acest spațiu, în care s-a simțit „prietenul mic al țărânimii din sat”, eul liric a pornit în lume cu „febra eternității” (*Satul natal*). Imaginea acestui sat îi va asigura „ceasul cel mai fericit”, îi va ajuta să perceapă „lamura duhului”, deoarece numai aici, alături de „brazdele veacului” și nenumărate pluguri” (*Pluguri*), poți simți suflarea eternității: „Veșnicia s-a născut la sat” (*Sufletul satului*). Pe aceeași linie a viziunii poetice blagiene, se înscrie și poezia lui **Gr. Vieru**, în care satul e „scăldat de-o apă vioară / curată ca lacrima”, iar „în amurg pe față, ah, simți / suflarea veciei / Caldă și odihnitoare / ca suflarea Mioriței” (*Satul meu*).

(Din cartea *Literatura română: texte și teste în cheie de examen*)

„LA IZVOARELE ÎNTELEPCIUNII”

Concurs literar, ediția a XXII-a

Ediția a fost consacrată dragului nostru scriitor **Spiridon Vagheli**, opera căruia este tradusă în peste 40 de limbi. Pentru activitate prodigioasă scriitorul a obținut cele mai prestigioase distincții: Diploma de Onoare „Hans Christian Andersen”; titlurile onorifice „Maestru Emerit al Artei” și „Scriitor al Poporului din Republica Moldova”; este deținător al Ordinului Republicii. Recent a fost distins cu Medalia de Aur a OMPI (Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale).

Concursul, organizat de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, în colaborare cu Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a municipiului Chișinău, Asociația Obștească „Fondul Copiilor din Republica Moldova”, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Neamț, Inspectoratul Școlar Județean Neamț, Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu”, Neamț, Secția Națională IBBY din Republica Moldova, a ajuns la etapa republicană cu 68 de elevi, care s-au plasat pe primele locuri la etapele raionale și orășenești.

Arcadie Suceveanu, președinte al Uniunii Scriitorilor, a îndemnat copiii să-și încrucișeze săbiile într-un scurt, amical și glorios „război”, formulându-și frumos și coerent gândurile și cuvintele.

Juriul, prezidat de dl Adrian Ghicov, director al Agenției de evaluare și examinare a Ministerului Educației al Republicii Moldova, a desemnat câte 10 premianți la locurile: I, II, III. Toți învingătorii au primit diplome cu autograful lui Spiridon Vagheli, premii bănești și cărți.

Premianții locului I la etapa republicană și 10 elevi din județul Neamț, România au participat în luna iulie, 2012, la finala concursului, care a avut loc la Casa-muzeu „A. Donici”, Orhei.

Participanții au susținut două probe de concurs, având sarcina de a răspunde la mai multe întrebări cu referire la biografia și opera scriitorului Spiridon Vagheli.

La prima probă, elevii au răspuns la o întrebare care vizează personajele și întâmplările din operele scriitorului. La proba a doua, participanții au prezentat câte un eseu despre noile isprăvi ale personajului preferat.

Lecturând cărțile lui Spiridon Vagheli, copiii au învățat a face distincție între bine și rău, între adevăr și minciună (așa cum o face Guguță, Ghiocica, Ciuboțel și alți eroi), demonstrându-și cunoștințele în cadrul concursului. Cei mai buni s-au învrednicit de premii.

Premiul I: Sergiu Nica, Liceul „Mihai Eminescu”, Bălți; Ovidiu-Giulio Indrei, com. Tăzlău, jud. Neamț;

Premiul II: Iustin Prunici, Gimnaziul Temeleuți, Călărași; Beatrice-Elena Bulai, com. Costișa, jud. Neamț;

Premiul III: Camelia Irodoi, Liceul Teoretic Cotova, Drochia; Andrei-Alexandru Savin, com. Girov, jud. Neamț.

Finaliștii au vizitat Complexul muzeal și arheologic Orheiul Vechi, tabăra „Miorița”, unde cei mai talentați copii din raion au prezentat un program artistic. A doua zi delegația din județul Neamț a continuat itinerarul turistic prin capitală, vizitând mai multe obiective culturale din Chișinău.

Tamara Pereteatcu

Clipe de repaus

Mihai Eminescu

Mihai Eminescu s-a născut și a crescut la țară. Și-a petrecut copilăria în mijlocul pădurii, ascultând murmurul izvoarelor și ciripitul păsărilor, admirând glasul renașterii în cele patru anotimpuri.

Fiecare copil cunoaște poezia „Somnoroase păsărele”, în care poetul vorbește despre frumusețea Naturii. În poeziile sale Natura învie: codrul vorbește, se tânguie, se bucură și se îngrijorează. Astfel, poetul formează un tot întreg cu Natura. Versurile lui Eminescu sunt melodioase și pătrunzătoare. El a fost și este un mare romantic. A descris dragostea ca nimeni altul!

Mihai Eminescu a rămas în literatura română poetul nepereche a cărui operă învinge Timpul. El este cel mai mare poet român, care exprimă cel mai profund și cel mai complet trăirile Neamului.

I-am consacrat o poezie:

Lui Eminescu

*Domnul Eminescu a iubit
Și sublimul a cântat în poezii.
El ne-a fost și va fi întotdeauna
Steaua noastră printre stele mii.*

*Florile și luna, codrul și izvorul –
Lui i-au fost prieteni devotați!
Basmelor lui Creangă îi alinau dorul
Și-n bojdeuca veche au trăit ca frați...*

**Ana Bârca, cl. a III-a „A”,
Liceul Teoretic „George Meniuc”**

Dragostea...

Dacă n-ar fi iubirea, m-aș teme de viață...

Aștern pe foaie ultimii stropi de dragoste...

Iubindu-te, am înțeles pentru prima dată foșnetul frunzelor, murmurul cristalin al apei, zborul păsărilor și răsăritul mult așteptat al soarelui. Mă întrebam: cine te-a trimis să-mi zâmbești, să-mi faci ochi dulci și să-mi furi sufletul cu șoaptele tale alese? Inima mea căuta tainele, enigmele visului. Dar am renunțat la căutări atunci când ți-am descoperit lumina din priviri.

Ce ar fi fost viața dacă nu te întâlneam pe tine și nu-mi spuneai că frumusețea tuturor florilor e întruchipată în mine și că licăritul zglobiu al ochilor mei este luceafărul tău, când ești în beznă. De fiecare dată, când îmi plimbam mâinile prin părul tău ca mătasea, credeam că mă scufund în mare. Lumina caldă a privirii tale mă făcea să uit că trăiesc în acest univers. Mereu mi-era dor să văd lumea ce se oglindea în ea și mă ardea dorința să mă aflu în această lume a ta. Zâmbetul tău fermecător îți înfrumuseța chipul, astfel dăruindu-mi și mie câteva picături de iubire din inima ta. Nu pot uita atingerea delicată și plină de tandrețe a mâinilor tale. Pe banca noastră, unde noi, de obicei, râdeam și ne spuneam șoapte dezmierdătoare, acum erau alți tineri îndrăgostiți... Parcă mai ieri ne țineam de mână, ne ziceam unul altuia cuvinte dulci și visam să fim furați de orizonturile necunoscute ale viitorului împreună. Am căutat mereu să zburdăm pe imașul fericirii, să sorbim doar culorile vieții. Măsuram iubirea cu veșnicia și ni se părea că nimic nu ne va mai despărți. Astfel, îngerii lui Cupidon ne-au călăuzit și povățuit în cele mai dificile momente. Dar totul are un sfârșit, chiar și această tenace iubire a noastră.

Probabil, viața ne mai rezervă alte clipe minunate, dar pe care, la sigur, nu le vom petrece împreună. Mă întreb până astăzi: „Oare am meritat această fericire de a trăi cu tine alături, de a ne privi ochi în ochi și a ne destăinui cele mai ascunse sentimente?”

Mi-e teamă că nu voi putea plăti costul acestei scurte fericiri, iar viața mă va pune la altă încercare, la care, poate, nu voi ține piept și atunci fericirea își va lua revanșa.

Regret că mreața viitorului nu ne mai ține împreună. Poate atât ne-a fost sortit?! Să pătimim în dragoste!

Dar mă frământă și până astăzi o durere pe care nimic nu mi-o poate alina. Acest capitol al vieții mele a fost cel mai inocent și cel mai gingaș. Oricum, clipele frumoase, pe care le-am petrecut alături, îmi dau puterea de a trăi mai departe. Tot ce a existat între noi a fost cu adevărat ceva feeric, căci nimic nu e mai minunat decât să iubești și să fii iubit. Rainer Maria Rilke zicea: „Ca un om să iubească pe altul e, probabil, cea mai grea sarcină care a fost încredințată omenirii. Este sarcina supremă, examenul final, opera pentru care toate celelalte sunt doar un preludiu...”

Iubirea e un imbold pentru fiecare să se desăvârșească, să devină cineva, să devină o lume el însuși de dragul cuiva.

**Victoria Popușoi, cl. a IX-a,
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Cimișlia**

La întâlnire cu Măria Sa Poezia

În freamăt de codru

Lui Eminescu

În freamăt de codru,
Unde șuieră vântul,
Muza îi vine
Și-i zburdă gândul...

În freamăt de codru
Curge izvorul,
Sorbește din apa-i,
Cuprinzându-i dorul..

În freamăt de codru
S-a născut, a venit..
În freamăt de codru,
Ne-a părăsit...

Lumină în urma-i lăsând.

*Nicoleta Vatamanu, cl. a VII-a „A”,
Liceul Teoretic „George Meniuc”*

Vestirea

Sus pe bolta cea cerească
Mii de stele tot privesc,
În magia lor imensă
Sufletul îmi copleșesc.

Iată-o stea strălucitoare,
Coborând încet la geam,
La o casă cu pridvoare,
Vestind numele Mihai...

E un semn să ne vestească
Că astfel vom mai trăi-n
Limba dulce, românească,
Dacă ști-vom a iubi.

*Ana Paula Sultan, clasa a III-a „B”,
Liceul Teoretic „George Meniuc”*

Scurta meditație asupra vieții

Îmi pare așa ciudat,
Când avem atâta vreme pentru ură,
Iar viața nu-i decât o picătură!
Între acest moment și celălalt
E neînțeles de trist..
Că nu privim la cer mai des,
Că nu culegem flori,
Că nu iubim,
Când noi atât de repede murim...

Timpul

Vezi ce frumos e timpul?!
Se scurge fără încetare...
A mai căzut încă-o petală
Din trandafirul vieții tale.

Vrei să o ridici?
S-a dus ca vântul peste văi,
Lăsând o lacrimă să cadă
Peste obrajii tăi.

Când o petală
Din trandafirul cel frumos
Se scutură agale
Și azi mai cade jos...

Fii fericit în sine,
Gândind neîncetat
La restul de petale
Ce nu s-au scuturat.

*Nicolae Lozovan, cl. a VIII-a „A”,
Liceul Teoretic „Liviu Deleanu”*

Redescoperirea istoriei românești prin literatură

„Ion Muscalu pare că și-a greșit veacul în care trăiește, visează și scrie. Sau poate... această minune de om a fost trimis în Lume acum, la cumpăna mileniilor doi și trei, ca o Lumină de veghe care să mărturisească și să reînvie rădăcinile adevărate, pline de seve nemuritoare ale neamului în care s-a născut.

I se cuvenea, așadar, să fie staroste și cercetaș, călăuză și luptător în Oastea Măriei Sale, Om de încredere la Curtea voievozilor din veac și călugăr care a pus la păstrare armele și la hodină calul și s-a dedat scrierii Cronicii faptelor de luptă și rezistență ale neamului românilor moldoveni în calea puhoiului necreștinilor pohtind la miera moșiei strămoșești.

Dar, fiindcă Dumnezeu știe ce face când face, și veghează la ordinea și armonia Universului, i-a dat peană de scris, curaj, vrednicie și poruncă strașnică slujitorului Ion, înzestrându-l cu darul căutării, descoperirii și creării unei Lumi atoatemărturisitoare de noblețe și virtute ce poate fi măsură celei de mai ieri și de azi, rătăcită în uitare de sine, și gata-gata a-și pierde sămânța și temeiurile.

Astfel, Ion Muscalu s-a învrednicit acum să caute urmele neamului voievodului Ioan (zis și cel Viteaz, și cel Cumplit, și Armeanul) care a domnit în Țara Moldovei în veacul al XVI-lea...”

Constantin Parascan

Ion MUSCALU

Despre Ioan Armeanul

...În vârstă de aproape 30 de ani, Ioan Armeanul era bărbat matur, bine împlinit, înalt, cu umeri largi și brațele vâjnoase, cu pumnii cât un buzdugan domnesc, ce rupeau lesne potcoavele de oțel.

La chip era smead, cu părul cârlionțat și barba tunsă scurt, cu ochii negri, mari și sfredelitori, adumbriți de sprâncene tufoase, înnodate deasupra unui nas subțire și ușor arcuit, cu gura cărnăasă, cu buzele aprinse, frumos conturate, stăpânite de un surâs amar și tainic.

Purta straie nemțești, strânse pe trup, ce îi puneau în lumină alcătuirea lui de voinic și ținuta dreaptă, de om hotărât, care știe ce vrea de la viață.

La brâu încingea sabie căzăcească, cu un singur tăiș, cu mânerul arcuit, înfășurat în sârmă răsucită de aur.

Peste rubașca neagră de atlas, încheiată cu o bentiță înflorată sub bărbie, purta un contăș vișiniu de brocat, fără mâneci, cusut cu flori mărunte de mătase.

Ciubotele din piele neagră de căprior, cu tureatca înaltă, aveau la călcăie pinteni de argint, cu durițe mult zornăitoare, ce îi însemnau pașii grei și apăsăți de pe lespezile din curtea castelului din Liublin.

Prin grija jupanului Mați Harian de la Liov, Ioan Armeanul a deprins învățăturile cele înalte de la Colegiul Frăției Ortodoxe din oraș, meșteșugul mănuirii armelor și tainele negustoriei, iar de câțiva ani se afla în slujba regelui Sigismund, împlinind o seamă de porunci în preajma nobilului de curte, Ioan Firley, nădăjduind în ajutorul Maiestății Sale și a panilor poloni pentru câștigarea tronului Moldovei...

Însoțit în pribegia sa de o ceată de boieri și slujitori de ispravă, Ioan Armeanul avea trimise iscoade și oameni de credință în țară și la fruntariile de pe Nistru, între panii moldoveni de la Liov și din alte târguri leșești, și chiar în tabăra potrivnicului său, Petru stolnicul (Lăpușneanul) de la Belz, spre a cerceta și priveghea purtările vrăjmașilor.

În Duminica a 14-a după Rusalii, cu o săptămână înainte de prăznuirea Nașterii Maicii Domnului, într-o zi însorită a începutului de *răpciune* (septembrie), Ioan Armeanul se afla dimpreună cu jupan Toma Barnovschi, staroste de Cernăuți, viteaz cunoscut și iscusit mănuiitor de spadă, pe pajiștea din apropierea castelului de la Liublin, întrecându-se în lupta de călare.

Deodată, dinspre Piaski, pe drumul Helmului, s-a arătat în galop un olăcar cu calul alb de spume.

Căpitanul Toma Barnovschi a strunit frâul bidiviului și l-a mânăat la pas lângă armăsarul învățacelului său, privind amândoi nedumeriți la călărețul ce se apropia pe vale.

— Cred că-i Mihu comisul, a îngânat ca o părere Nicoară mezinul, fratele mai mic al lui Ioan Armeanul, purtându-și calul pag spre vârful holmului.

— Mărite stăpâne! a strigat slujitorul de departe, abia trăgându-și sufletul de osteneală.

— Ce-i? Care-i pricina? l-a întâmpinat Armeanul cu asprime în glas, bănuind că nu îi aduce vești prea bune.

— Jupan Pătru stolnicul, ce-și zice Lăpușneanul, a pornit cu oaste să apuce domnia Moldovei, a rostit olăcarul dintr-o răsuflare, culcând genunchiul drept la pământ, cu capătul frâului strâns în pumn.

— Cum asta? Nu-i cu puțință! Maiestatea Sa ne-o făgăduit nouă mai întâi ajutorul și nu altcuiva, rosti Ioan Armeanul cu ochii scânteind de mânie....

(Din volumul *Vulturul deșertului*)

Inima e în vioara sa

Au venit o mulțime de copii la Filiala Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” în ziua când s-a zvonit că Salonul muzical îl va avea oaspete pe maestrul **Nicolae Botgros**, dirijorul faimoasei orchestre de muzică populară „Lăutarii”. Nici compozitorul dl Eugen Mamot, moderatorul acestui salon, nu s-a așteptat la o asemenea asistență. Prima oară am văzut copii așezați în genunchi, cu instrumentele alături, ascultând cu mare atenție. Domnul Tudor Colac, doctor în etnologie, a făcut o incursiune în istoria familiei lui Dumitru Botgros, lăutar din raionul Cahul, satul Bădicu-Moldovenesc, pe care a studiat-o mulți ani și despre care a scris o monografie.

Cu un program artistic au evoluat elevii de la liceele cu profil de arte: „Nicolae Sulac”, „Onisifor Ghi-bu”, „Nicolae Iorga”, „George Meniuc”. Apogeul întâlnirii a fost florilegiul de melodii populare pe care l-a interpretat la vioară Nicolae Botgros, susținut de un grup de artiști ai orchestrei „Lăutarii”. În finalul acestei emoționante întâlniri i-am solicitat un interviu maestrului.

– *Cum vă simțiți, maestre, ajuns la acest popas în timp?*

– Foarte bine. Pe unii vârsta îi întristează, pe mine nu. Doar nu poate omul să meargă prin ani și să rămână mereu același. M-am bucurat la 40, la 50 de ani împliniți și mă bucur nespus de mult și la acești 60 de ani. Am avut un concert cu dna Angela Moldovanu, care, la cei 85 de ani ai ei, mai cântă. Să știți, cu cât omul este mai în vârstă, cu atât mai frumos curge cântecul din el.

– *Împreună cu orchestra „Lăutarii” ați susținut sute, mii de spectacole. Ce impresie v-a produs întâlnirea de astăzi cu copiii?*

– Întâlnirea de astăzi mi-a intrat în măduva oaselor. Când văd copilași nu pot să rămân indiferent. Mi-am amintit de propria-mi copilărie. Am crescut într-o familie cu 8 copii. Din păcate, o soră a decedat, restul suntem în viață. Am doi frați – Vasile și Gheorghe, care au îmbrățișat și ei muzica. Au orchestrele lor, unul la Bădicu-Moldovenesc, altul la Sărata-Galbenă. Copilăria mea a fost grea. Astăzi copiii au atâtea posibilități să învețe carte, să studieze, să obțină performanțele visate. Numai să fie dorință și să muncească! M-au impresionat elevii de la liceele cu profil de arte care au interpretat piese la diferite instrumente. Când văd un copil cu vioara, cu fluierul, clarinetul, mă apropiu de el și-l întreb cine-i este profesorul și îl îndemn să meargă înainte, ca să aibă rezultate. Mai ales, mi-a plăcut Dan Brumă de la Liceul „Nicolae Sulac”. Este un liceu pentru care am un sentiment deosebit, doar marele Sulac a fondat orchestra „Lăutarii”, el m-a susținut și m-a apreciat.

– *Ați întrezărit printre copiii care au evoluat și viitori lăutari?*

– Cu siguranță. Vreau să vă spun că orchestra „Lăutarii” a început cu 14 artiști, în prezent suntem 30, dacă va fi cazul, vom ajunge și la 60. Loc pentru talente avem, așa că-i aștept... Cel mai mult mă bucură faptul că în Moldova avem foarte mulți copii talentați. Iată, bunăoară, la Liceul Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu” se face carte bună. Nepotelul meu Cristinel interpretează renumita piesă „Melodii lăutărești” de Sarasate, piesă pe care o interpretează celebrii violoniști.

– *Vioara maestrului Nicolae Botgros este încoronată de aplauze, flori, dar și multă muncă...*

– Munca este cheia succesului, ea te duce spre performanța pe care ți-o dorești. Eu întotdeauna am muncit și continuu să muncesc. Tot ce am mai scump în viață sunt familia, orchestra „Lăutarii” și poporul meu, pentru care cânt și, cât voi trăi pe acest pământ, voi cânta.

Victoria TOMUZ,
Radio-Moldova

Tineri condeieri de la Școala Waldorf

Lumea poveștilor

Am și eu o lume-a mea.
Toată-i din povești!
Sunt eroi puși la-ncercare...
Iată-un căpcăun mai mare,
Care pleacă-n căutare.
Prințese frumoase dansează
Cu prinți chipeși valsează...

Eva Ciorici

Ploaia

Vină ploaie pe la noi
Cu un strop de apă vie,
Ca să crească multe flori,
Verde peste tot să fie.

Veronica Tarasova

Albinuța

Prin câmpii și prin grădini,
De cu zori, pân-la chindii,
Zboară vesel albinuța,
Trecând florile fuguța.
Strânge-acel nectar gustos,
Ce e foarte prețios,
Care miere apoi se face
Și copiilor le place.

Cristian Fiodorov

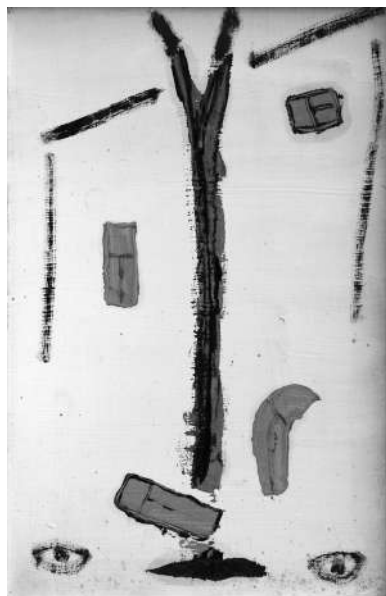

Măicuța mea

Ești cea mai iubită
Și cea mai dorită,
Tu, maica mea,
De mine îndrăgită!

Ești lumina mea în noapte,
Ca o steluță arzi mereu.
Tu-ai deschis ușile lumii
Spre sufletul meu!

Ana-Maria Țiuleanu

Plaiul meu

Plaiul meu iubit,
De lume îndrăgit,
Cu păsări în zare
Și copaci în floare.

Cu câmpii mănoase
Și păduri foioase,
Cu oameni frumoși
Și copii voioși.

Dumitru Frunză

Părintele

Părintele-i un Dumnezeu
Pentru copilul său.
Fără părinți noi nu am fi,
Fără părinți noi am tânji,
De viață nu ne-am bucura,
Fără-adăpost noi am umbla.
De sfatul cui am asculta?
Dacă părinți noi n-am avea...

Marius Toacă

Păpușica

Am o soră-păpușică
Și mă joc mereu cu ea.
Eu sunt mare, ea e mică
Și fac totul pentru ea.

Valentina Aștefănoae

Pădurea

În pădure un stejar
Mi-a zis: „Fă-te pădurar!”
Mi-a șoptit și salcia:
„Te rog, de noi nu uita.”

Vlada Orlova

Lumea copiilor

În această lume
Liberi toți suntem.
Nu avem probleme
Și nu ne certăm.

Xenia Lupășcu

Țara mea

Soarele de dimineață
Mă iubește, mă răsfață.
Sunt o mare norocoasă,
Am o mamă, am un tată,
Am o țară minunată!

Daniela Hamițchi

Moldova – țara mea

Moldova – patrie de vis
Aici e ca în paradis!
Izvorul limpede șoptește
Cântarea păcii ne-o doinește,
Iar eu sub umbra nukului
Ascult povața vântului.

Ana-Andreea Hmelic

Sculptură și desene de Iu. Filip

Nicolae DABIJA

Femeile îmbărbătând lumea

În anul 1000 regele Conrad al germanilor asediașe o cetate. Era o fortăreață bogată, în care până și caldarâmii, i se spusese, era din pietre scumpe.

Vreme de mai multe luni de zile, berbecii săi izbiră în porțile grele ale cetății, asediatorii tot urcaseră către capătul scărilor sprijinite de pereții înalți, nori de săgeți cădeau aproape zilnic dincolo de ziduri. Dar totul era zadarnic. Cetatea nu voia să-și deschidă porțile în fața marelui Conrad.

Cei din cetate se încăpăținau să se apere. Deși proviziile li se terminaseră demult. Deși nu-și mai potoleau setea decât cu apă de ploaie. Deși erau tot mai secerați de boli. Dar aceștia erau gata mai degrabă să moară decât să se predea.

Suveranul germanic se arătă cel mai mirat de femeile din cetate, care luptau ca niște bărbați, trăgând din arcuri, mânuind spada sau răsturnând ceaunele cu smoolă clocotindă de pe ziduri peste capetele oștenilor săi neînfricați. Iar destinul celor asediați era: sau să fie luați cu toții robi, sau să fie cu toții uciși. Prea mulți viteji de-ai săi pieriseră sub acele ziduri neospitaliere, și el se hotărî să-i omoare pe cei dinăuntru prin foamete.

Dar când nici după alte luni asediații nu voră să deschidă porțile orașului, și când cavalerilor săi li se mai adăugă o oaste odihnită, înainte de atacul decisiv – din respect față de tăria femeilor din fortăreață – mărețul rege transmise celor dinăuntru următorul mesaj:

„Permit să părăsească cetatea și să plece unde vor dori - tuturor femeilor din cetate. Și mai îngădui - a adăugat generos mai-marele oștilor – ca fiecare dintre ele să ia o avere egală cu greutatea pe care o va putea duce. Aveți cuvântul meu de rege și de oștean!”.

A așteptat o noapte întreagă răspunsul.

A doua zi, în zori, când porțile cetății au scârțâit greoi, deschizându-se pentru prima dată după luni istovitoare de asediu, tabloul care i se arătă ochilor marelui rege îl făcu să înmărmurească: fiecare femeie ieșea pe porțile orașului ducând câte un ostaș – soțul, iubitul, tatăl sau fiul – în spate.

Oștenii săi se dădeau surprinși la o parte, făcând drum să treacă printre ei acelor fuste care duceau ca pe o povară dragă nu desagi cu aur și pietre scumpe, ci pe potrivnicii lor de până atunci, unii răniți, alții bolnavi sau extenuați de lupte...

Regele, setos de răzbunare, s-a arătat surprins de alegerea femeilor, dar el s-a ținut de cuvânt: le-a permis să plece, „unde vor dori” cum spusese, acelor femei cu tot cu oștenii temerari pe care-i purtau în spate ca pe averea lor cea mai de preț, salvându-i astfel.

După o mie de ani de la acea întâmplare a istoriei, mă gândesc că anume aceasta ar fi imaginea cea mai exactă a femeii din ultima mie de ani: ducându-și în cârcă bărbatul de la un capăt al mileniului la celălalt, ca să-l scoată din intemperii, ca să-l scape din pojarul unor asedii devastatoare, ca să-l elibereze din robii umilitoare, ca să-l salveze, salvându-se...

Să sperăm că măcar în noul mileniu altul îi va fi destinul...

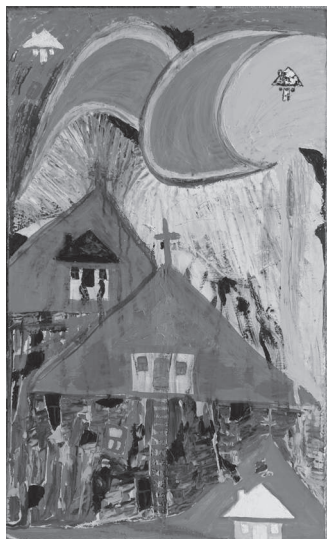

Desen de N. Dabija

Oaspetele Almanahului „La Creanță”

Cel mai frumos sat și cei mai buni părinți din lume...

... mă așteptau să vin și să devin, să cresc om bun, sofian de treabă. La Sofia a fi de treabă, a fi în rând cu lumea înseamnă să nu pierzi timpul, să ai mereu ceva de lucru, să cânti, să citești, să reciți, să joci fotbal, teatru, să-ți placă școala, iar după școala din sat s-o pornești spre altă înaltă școală – să-ți realizezi visele.

Visele, ca să fie realizate, e necesar – mai întâi și mai întâi de toate! – să fie visate. Visam să fiu șofer, apoi aviator, apoi antrenor de fotbal, apoi... câte nu mai visam! Dar în viața reală, dintre un vis și altul, mi se întâmpla copilăria mea, observată și sprijinită delicat de părinții mei (cei mai buni și mai frumoși din lume, precum v-am spus)...

Ograda noastră era înconjurată de alte cinci ogrăzi. Din două ogrăzi se auzea, adeseori, muzică – din ograda lui Grigore Rotaru și din ograda lui Ion Nebojencu. Ion Nebojencu avea un singur fecior, Gheorghe Nebojencu – acesta cânta la un *Hohner* micuț de un galben strălucitor, care mă priponea de gardul estic al ogrăzii noastre... Părinții mi-au remarcat relația cu acest gard și de aici pornește relația mea cu acordeonul, cu muzica. Iar din ograda lui Ion Nebojencu m-am contaminat, cred, de farmecul *spectacolului*. Aici

petrecherile, sărbătorile din familie erau dominate de harul incontestabil al muntelui de om, care era Ion Nebojencu (sau așa îmi părea copilului de mine!), iar feciorul, școlit și în armată cu alte câteva lecții, a amplificat formula artistică a ogrăzii. Acum înțeleg mai bine că tatăl avea darul vorbirii hăzoase, iar feciorul învecina o poezie glumeață, o întâmplare cu muzică și chiar cu dansuri.

De ograda cântătoare a lui Grigore Rotaru (eram și rude) mă leagă depistarea talentelor mele matematice de către părinți și vecini. I-am spus-o lui Aurel Scobioală (pentru proiectul frumos de carte cu pătaniile scriitorilor în copilărie), dar e important s-o reamintesc și aici – ca să se înțeleagă ce înțelegea mama să mă învețe la acei câțiva anișori ai mei, pornindu-mă cu străchinuța cu colțunași la nănașa Gafia, soacra lui Grigore Rotaru (responsabila de bucătărie și de relații cu vecinii purtători de colțunași). Mi se părea nesăbuintă pedagogic din partea mamei: încă nu ne hrănise pe noi, cei ai casei, cu colțunași, și să mă trimită să duc altora? Se vede că mama mi-a citit pe față lupta cu ispitele și cu aburii amețitori de colțunași fierbinți, că mi-a poruncit:

– Vezi să nu mănânci nici unul, că i-am numărat!...

Cred că așa a fost provocat și Newton cu mărul – poc!... și i-a venit legea gravitației universale, din cer... Încă nu-mi plăcea matematica. Adică... matematicianul din mine trebuia provocat, trezit. Cu colțunași? Asta avea în vedere mama?: **să nu mănânci nici unul, că i-am numărat!** Care-i problema? Numărul colțunașilor trebuie să rămână același! Asta e clar, dar aburii amețitori gâdilă cerurile geometriei spațiale și... evrika! Mama nu mi-a poruncit nimic de forma colțunașilor, care poate fi modificată, fără a afecta numărul acestor triunghiuri gustoase!!!... Cred că le-am retezat/gustat toate colțurile colțunașilor, iar strachina cu colțunașii metamorfozați o fi devenit zburătoare în mâinile nănașei Gafia, care – abia după câteva zile, când ne-a întors strachina, de acum cu colțunașii ei, – a întrebat-o pe mama:

– Nică, de ce colțunași ai prins tu a face? Că la noi în sat parcă altfel... nu chiar atât de rotunzi și cu zimți se fac!

Porneam prin clasa a opta spre *Ștefan Neaga* – venise niște profesori la noi, m-au ascultat ce pot face la acordeon, au bătut palma cu tata, dar lacrimile mamei (că atâta băiet are și atât de devreme printre străini!...) au anulat tranzacția.

Am făcut, de dragul matematicii, un an la facultatea de fizică și matematică, dar m-am surprins că la lecțiile de analiză matematică, geometrie analitică citesc – sub masă! – altfel de cărți: eseuri, poezii... De data aceasta mama plângea să nu renunț la matematică și la fizică...

Întortocheate căile ajungerii la locul unde să te simți *asa cum mă simt eu acum* – între cărțile și desenele, și muzicile mele. Dar toate porneau de la gardurile vecine, de după care viața îmi oferea repere și degete îmbietoare...

Iulian Filip

Cu tot respectul pentru colegul meu

Poetul născut în cel mai frumos sat din lume – Sofia. Cu cei mai minunați părinți – mama Ana și tatăl Ion. Un strănepot de fântănar. „Un poet întemnițat”, care „Scrie versuri libere...” (Vasile Romanciuc). Poetul pe care timpul l-a alungat din Copilărie, el, însă, până acum, veghează la hotarul vârstelor, dăruind celor mari jocul magic al cuvintelor, totodată, fiind călăuză și talmaci celor mici în acest joc fără pereche, pe care Dumnezeu îl hărăzește aleșilor. „Purtând două nume împărătești, Iulian Filip ține să ne „cucerească” anume prin joc și să ne întoarcă, precum anticul Flavius Claudius Iulianus, la păgânism, adică la primordial și copilăresc...” (Mihai Cimpoi).

Este poetul cu viză de reședință în satul *Trei Iezi*, adică în spațiul unde sălășluiesc poveștile Marii Lumi, dar mai ales a lumii celor mici. Iulian Filip are permis de ședere (popas) și în toate celelalte vârste și genuri literare. Ba și în lumea culorilor! E un răsfățat acest Iulian Filip! După ce a cules nectar din grădina cu flori eterne ale folclorului românesc, după ce a băut apă vie din izvorul cristalin și inepuizabil, descoperit și adunat strop cu strop de Marele Anonim, s-a găsit pe sine. O regăsire prin care se face inconfundabil. E un Iulian Filip, la propriu și metaforic, în unicat! Astfel, prin jocul de magician (ca în „Jocul cu măregele de sticlă” de Hesse), crează lumi imaginate prin verb, dar și cromatic, posedând și darul metamorfozării, al contopirii cu cele închipuite de imaginație.

Iulian Filip știe, ca nimeni altul, de ce „Au vrut melcii să se bată”, de ce „Cobaiul nu triumfă”; tot el, poetul, poate coace „Plăcințele cu mărar” și citește magnific în „Firele (Firul) de nisip”; se hazardează cu pasiunea cartoforilor în tot felul de aventuri – „Aventura neolatină”... Împletește poezia și desenul într-un tot întreg (verbal = cromatic) cu o măiestrie de vrăjitor, inspirându-le suflarea care se dăruiește cu plăcere ochiului și urechii ce vede și aude.

Neobosit și totdeauna captivat de jocul ce i-a fost dat și menit: a cerceta adevărul risipit printre cuvinte! Iulian Filip e ca un copil care nu se plictisește de jocurile sale. Și niciodată nu s-a luat la harță cu anii. Pentru că nu au ce împărți. Ei îi dăruiesc poetului armonia, el, la rândul-i, îi mituiește cu creații pe care timpul le tot adună în buzunarul de la piept...

E un mare norocos acest poet, prozator, dramaturg, folclorist, pictor și membru al Partidului COPIILOR! Al Copilăriei fiind, deși a evadat din lumea ei. De aici îi vine norocul cel mare. Dar, înainte de toate, de la cei mai cumsecade și sufletești părinți, și de la cel mai frumos sat de pe „globul” Moldovei. Și dintr-un neam bogat în averi nevăzute vine...

Claudia Partole

Vernisaj

Iulian Filip

